TKLUKA

GAZETA WYDAWANA PRZEZ TOWARZYSTWO MIŁOŚNIKÓW RYDUŁTÓW OD 1994 ROKU

Nr 397 ISSN 1426-9271 miesięcznik 15 stycznia 2019 2,50 zł (w tym 8% VAT)

Rydułtowy i gminy powiatu wodzisławskiego oraz rybnickiego

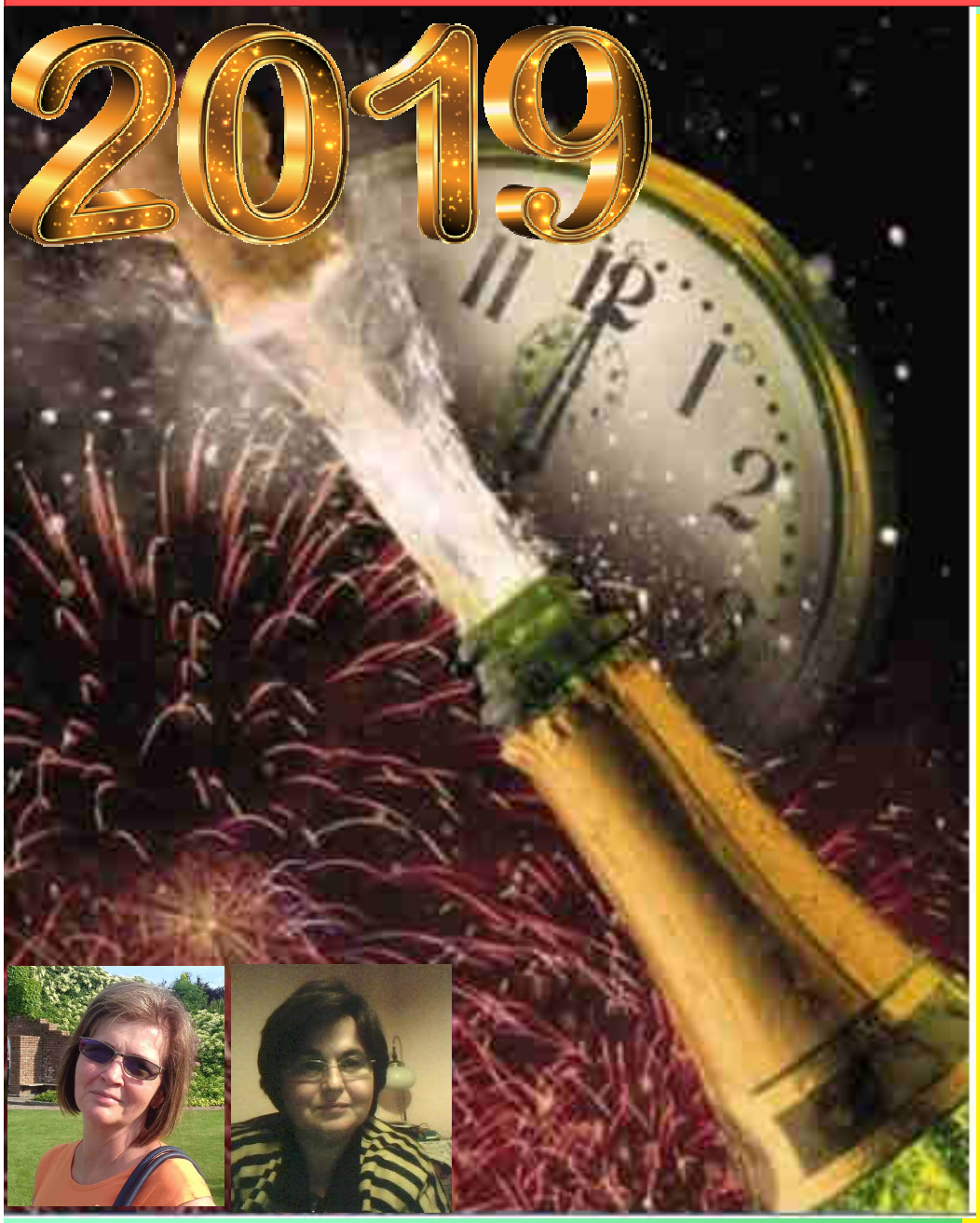

Redaktor wydania: Joanna Rusok

Redaktor wydania: Janina Oleś

W numerze:

- *Maria Antonina Wieczorek czyli Horacy*
- *Wieści z Gminy Lyski*
- *Ciekawostki przyrodnicze*
- *Marsz śmierci*
- *Jednostka Ratowniczo-Górnicza*
- *Krzyżówka*
- *Rozważania Prezesa*
- *O śląskich hałdach*
- *O zdrowiu*
- *Kalendarium*
- *Poezje*
- *Aktualności*
- *I dużo więcej ...*

ZAGADKI

Co to za miejsca w Rydułtowach? Co o nich wiemy?
Prosimy podzielcie się z nami wiedzą. Na odpowiedzi czekamy w redakcji „KLUKI" lub mailowo
kluka.tmr@interia.pl

Górskie powitanie Nowego Roku 2019

Niektórzy oglądali Sylwestra z Jedynką, inni z Polsatem. Ja wybrałem Sylwestra z Dwójką! A konkretnie z dwójką Przyjaciół z Rydułtów Jolą i Markiem. Postanowiliśmy uczcić nadejście nowego roku na Skrzycznem. Żeby Sylwester był jeszcze bardziej niezapomniany postanowiliśmy dostać się tam nie wyciągiem ze Szczyrku, ale na własnych nogach, wędrując nocą z Przełęczy Salmopolskiej najpierw na Malinowską Skałę, a stamtąd przez Małe Skrzyczne na główny wierzchołek. Po drodze podziwialiśmy nocną panoramę Bielska i pierwsze fajerwerki. Przed schroniskiem przywitaliśmy Nowy Rok 2019, przy kubkach szampana złożyliśmy sobie życzenia, odpaliliśmy fajerwerki i ruszyliśmy tą samą trasą do samochodu. Był to bez wątpienia Sylwester Ekstremalny, ale z takimi ludźmi jak Jola i Marek mogę iść zawsze i wszędzie. W drodze powrotnej oprócz zmęczenia towarzyszył nam silny wiatr, a podejście na Malinów zapamiętamy na długo. Było jednak warto. To był mój najlepszy Sylwester w życiu!

A wszystkim Wam, drodzy Czytelnicy z okazji Nowego Roku chciałbym złożyć najserdeczniejsze życzenia realizacji wszystkich waszych planów i spełnienia marzeń! Do życzeń dorzucam plecak pełen zdrowia! Szczęśliwego Nowego Roku!!!

Redaktor Naczelny
Łukasz Majer

Dalej o gwarze

W dalszym ciągu kontynuuję - przytaczam wyrazy z rydułtowskiej gwary. Nasi przodkowie stworzyli bogaty język. Proszę czytelniku samemu ocenić czy to slownictwo nie jest na swój sposób ładne, związane z byciem i codziennym życiem naszych przodkow na ziemi, na której my dziś żyjemy i mówimy różnie. To oni stworzyli ten język z niczego, żadnych wzorców. Dla mnie jest piękny, podziwiam go i szkoda, żeby odszedł całkowicie w zapomnienie i niebyt.

na oklep - bez pończoch, skarpet,

szychta - zmiana pracy, głównie w kopalni,

po szychcie - po pracy,

skórzyca - cynamom,

maszket - przysmak,

maszkiecić - zajadać, próbować dobroci,

pszoć, pszaja - kgoś lubić, kochać,

ślimtać, beczeć - płakać,

idzie ocipieć - można zwariować,

bałamoncić - przekręcać fakty, opowiadać bzdury,

wciepnyć - wrzucić,

lecy kaj - byle gdzie,

kulwitka - robić przewrotkę, koziołka,

jegła -igła,

jegliczka - igła, drut do dziergania wełny,

chabela - brzydka, bez szyku sukienk,

soroń - ktoś niewychowany, nietaktowny,

kwolić sie - chwalić się,

wyparzył - wybiegł,

szczyrkowka - grzechotka,

szpyrka - słonina,

szpyrki - skwarki,

kadłubek - domek lęgowy dla ptaków lub pokoik na poddaszu,

gęsi pampki - stokrotki,

dyszlok - wózek drewniany z dyszlem (mocny drewniany drążek, którym się wózek ciągnęło), wózek do zwożenia ciężkich rzeczy i plonów z pola,

dudrać - zrzędzić, marudzić,

bolioczka - jaskry, kaczyńce,

dąbek - chryzantema,

sierotki - bratki,

miech - worek,

topek - n0cnik,

objeli - zboża, ziarna,

momentka - cienki drut w otoczce,

wieprzki - świnie lub włochaty agrest,

szcziga - ładna, zwinna dziewczyna,

fansolić - opowiadać głupstwa,

chyc - upał,

zegłowek - poduszka,

lulać - iść z moczem,

zdziebko - trochę,

drab, wartko - szybko,

podrabnyć - przyśpieszyć,

Chcę dziś przytoczyć słowa piosenki „etatowo" śpiewanej przy wszelkiego rodzaju biesiadach w laubie (zadaszonym wejściu do sieni, gdzie był stół, ławy, krzesła). Tu, przy poczęstunku, piwie, winie, wódce, grze w szkata wieczorami przesiadywali znajomi, sąsiedzi do późna w nocy. Każdy gość był mile przyjmowany.

Za stodołom na rzyce
Pasła dziołcha kaczyce.
Przyszoł do ni Janiczek
I nawrocił ji kaczyce.
Nie przychodź mi w sobota,
Bo mom wielko robota.
Jyny przydź mi w niedziela
To ci łożko pościela.
A on przyszoł w sobota,
Prasknoł żiciom do grota.
Ona mu jom suszyła,
I cało zić mu spoliła.
Znodła deska dembowo,
Ustrugała żić nowo.
Po kiermaszu chodzili,
Z życim sie chwolili.

Oczywiście napisane zgodnie z moją wymową. Każdy wymawia inaczej. Nie ma śląskiej pisowni. Uważam też, że nie sposób ją stworzyć. Próby i zapowiedzi jej stworzenia to przysłowiowe porywanie się z motyką na słońce.

Horacy
Antonina Wieczorek

bolioczka

dąbki

sierotki

Pracowity czas w Rydułtowskiej Przedszkolnej Czwórce…

W naszym przedszkolu 10.11 rozpoczęliśmy uroczyste obchody 100- lecia Niepodległości Polski. Celem działań było budowanie tożsamości i wspólnoty narodowej, zainteresowanie dzieci dziejami Polski i Polaków oraz przybliżenie, w atrakcyjnej i przystępnej formie, polskich symboli narodowych. Przedszkolaki poprzez udział w krótkiej lekcji historii przygotowanej przez grupę starszaków „Małych Odkrywców". Lekcja rozpoczęła się prezentacją polskiego tańca Poloneza. Później zabrzmiał dzwonek i przenieśliśmy się do klasy na lekcje historii. Tam przedszkolaki opowiedzieli nam o najważniejszych symbolach narodowych oraz przedstawiły krótka historie rozbiorów Polski oraz odzyskania przez Polaków niepodległości. O godzinie 11.11 razem z wszystkimi przedszkolakami oraz personelem przedszkolaka odśpiewaliśmy Hymn Państwowy. Na lekcje przedszkolaki przybyli ubrani w barwach narodowych oraz własnoręcznie zrobionych kotylionach. Była to dla wszystkich bardzo ważna i ciekawa lekcja historii którą każdy z przedszkolaków dobrze zapamięta.

Nie minął weekend a grupa integracyjna „Podróżnicy" mieła swój bardzo ważny dzień. Gdzie razem z 300 osobami zaprezentowała się podczas kolejnej edycji Festiwalu Twórczości Artystycznej Osób Niepełnosprawnych pod nazwą "To Ja". Festiwal odbył się 14 listopada w Rydułtowskim Centrum Kultury. Widownia miała okazję podziwiać twórcze i terapeutyczne osiągnięcia dzieci, młodzieży i dorosłych. Brawa dla naszych przedszkolaków, która zaprezentowały się znakomicie w wesołej i skocznej piosence o wiewióreczce.

Pod koniec listopada grupy starsze odwiedziły kopalnie" KWK Rydułtowy Anna", w ten sposób rozpoczęliśmy obchody związane z Barbórka. Wizytę na kopalni rozpoczęliśmy od zwiedzenia Izby Pamięci, gdzie dowiedzieliśmy się jak wygląda praca górnika oraz zaprezentowano nam sprzęt górniczy jaki noszono dawniej oraz dziś były to między innymi kaski, sprzęty ratowników górniczych, lampy oraz maski. Ale również zaprezentowano nam galowy strój górnika. Już mieliśmy wychodzić kiedy to do Izby zawitał nikt inny jak sam skarbnik. Przywitał nas „kopalnioakmi" i zaprosił do obejrzenia krótkiej bajki o pracy górnika. Później zwiedziliśmy miedzy innymi dyspozytornie, cechownie z obrazem św. Barbary. Wizytę zakończyliśmy oglądając wóz strażacki. 4 grudnia w naszym przedszkolu było gwarno i wesoło w grupach Kleksiki, Mali odkrywcy i Podróżnicy świętowaliśmy Barbórkę a przedszkolaków odwiedzili tatusiowe oraz dziadkowie w strojach galowych. Dzieci zaprezentowały śląskie tance, piosenki oraz wesołe wierszyki. Na każdego gościa czekł słodki poczęstunek przygotowanych przez mamy przedszkolaków.

Chwila wytchnienia a już 6 grudnia na dzieci czekała miła niespodzianka. Przedszkolaków odwiedził nie Mikołaj ale… Pani Mikołajowa oraz jej pomocnik Elf Adelka. Przyszli nas poinformować, że w tym roku niestety, ale Mikołaj nam się pochorował i nie może do nas dotrzeć, ale już jest pod opieka elfów i do jutra na pewno wyzdrowieje. Adelka i pani Mikołajowa spędziły z przedszkolakami miłe przedpołudnie na wesołych zabawach i tańcach a na pożegnanie każdemu wręczyły słodki upominek. Kolejnego dnia wszyscy przenieśliśmy się do wioski świętego Mikołaja (RCK Rydułtowy) gdzie chory Mikołaj czekał na pomoc swoich przyjaciół, aby pomogły mu przygotować się do rozwożenia prezentów, poprzez swoja chorobę nie zdarzył zapakować wszystkich prezentów, przygotować sań oraz swoich kochanych reniferów. Ale wiadomo że Mikołaj nie jest sam i chętni do pomocy się znaleźli… elfy, foczki, niedźwiadki, pingwinki i bałwanki poradziły sobie znakomici. Gdy pojawił się ten najważniejszy… Mikołaj. Był bardzo szczęśliwy że wszystko dobrze się udało, pojawił się z wielkim workiem prezentów dla wszystkich przedszkolaków. Podzięko-

wał za pomoc i razem z Panią Mikołajkową, Adalką oraz przedszkolakami zaśpiewał wspólnie świąteczną piosnkę. Każdemu zakręciła się łezka w oku a brawom nie było końca.

Ostatnie tygodnie w naszym przedszkolu minęły w atmosferze świątecznej, wspólnie z rodzicami kolędowaliśmy podczas grupowych jasełek a na zakończenie usiedliśmy do wspólnego stołu łamiąc się opłatkiem i składając sobie Bożonarodzeniowe życzenia. To był piękny i radosny czas dla nas wszytkach, który będzie gościł w naszych sercach na długo.

Magdalena Musialik -PP nr 4

SKALNIACY NA SZCZYCIE KLIMATYCZNYM #COP24!

Grupa młodzieży z LO im.Noblistów Polskich w Rydułtowach wraz z partnerami z Bonn uczestniczyła w Szczycie Klimatycznym COP24 w Katowicach, dzięki pracy w projekcie Erasmus+ "From Bonn to Katowice and beyond. Youth Empowerment and Climate Change", zainicjowanym przez Centrum Edukacji Obywatelskiej z Warszawy i organizację v.f.h. z Bonn oraz anglistkę Mirosławę Dyka-Płonkę. Prowadzony w języku angielskim projekt został zrealizowany w dwóch częściach. Seminarium międzynarodowe w Bonn we wrześniu 2018 miało na celu wprowadzenie uczniów w temat zmian klimatycznych i obywatelskiej odpowiedzialności za świat, który pozostawimy przyszłym pokoleniom. Liczne godziny warsztatów, prowadzonych przez trenerki obu pozarządowych organizacji zaowocowały głębszym zrozumieniem tematu, uświadomieniem wagi obywatelskich nacisków na decyzje polityczne oraz nawiązaniem przyjaźni z partnerami w trakcie projektowych dyskusji, symulacji debat społecznych, spotkań z miejscowymi działaczami organizacji pro-klimatycznych i czasu spędzonego na zwiedzaniu historycznych miejsc w Bonn i Kolonii. Młodzież zorganizowała też wieczory kulturowe, w trakcie których starała się dostarczyć partnerom wiedzę na temat kultury i historii obu krajów z pomocą autorskich materiałów multimedialnych. Były prezentacje, quizy online, a nawet Escape Room, poświęcony 100-leciu Odzyskania Niepodległości i wspólnie odtańczony Polonez.

W grudniu 2018 polsko-niemiecka 24-osobowa grupa projektowa spotkała się w Polsce, aktywnie uczestnicząc w wydarzeniach #COP24. Udział w wykładach organizowanych przez działaczy pro-klimatycznych, spotkaniach z negocjatorami Szczytu Klimatycznego ONZ, obserwacja wydarzenia, a przede wszystkim wywiady z uczestnikami Międzynarodowego Marszu Klimatycznego przygotowane i przeprowadzone przez uczniów, pozwoliły zrozumieć ideę Szczytu Klimatycznego oraz poznać pasjonatów tematu z całego świata. W Krakowie spotkaliśmy się też z lokalnymi działaczami i przeprowadziliśmy debatę poświęconą kopalniom. Zadaniem końcowym było przygotowanie autorskich mini-kampanii klimatycznych, którymi grupki uczniów starały się zainteresować turystów i mieszkańców Krakowa. Niełatwo było przeprowadzać kampanie w Sukiennicach i na krakowskim Rynku, zwłaszcza w deszczu, po kilku dniach wyczerpujących zajęć warsztatowych i przejazdów pomiędzy miastami. Na zwiedzanie nie było czasu - pokazaliśmy gościom jedynie katowickie Muzeum Śląskie i krakowskie Muzeum Oskara Schindlera oraz zaprosiliśmy na lodowisko i wieczorne spacery po świątecznie oświetlonych Plantach i Kazimierzu. Mimo bardzo przeładowanego programu zajęć warsztatowych , wróciliśmy zadowoleni, z pokaźnym zasobem wiedzy oraz przekonani, że nie ma lepszego sposobu na naukę języka obcego, niż wspólna praca metodą projektu.

Mirosława Dyka-Płonka i uczniowie kl. II i III
LO im. Noblistów Polskich w Rydułtowach

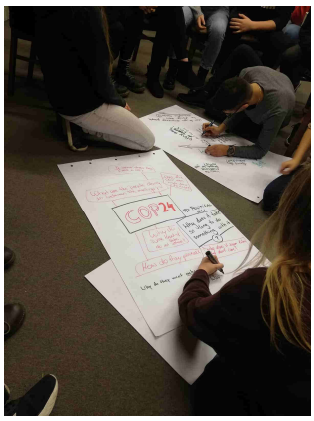

OGŁOSZENIE

Jest wreszcie ustawa rekompensacyjna określająca osoby wdowy lub sieroty po górnikach, które utraciły prawo do deputatu węglowego na podstawie poprzedniej ustawy. Określony jest też wzór wniosku o wypłatę tego, świadczenia. Zainteresowanych zapraszam do siedziby **Towarzystwa Miłośników Rydułtów.**

Henryk Machnik

PROŚBA DO FIRM I INSTYTUCJI

Bardzo prosimy by Wasze informacje kierowane do naszej organizacji TMR, publikowane na Waszych stronach internetowych, były przesyłane drogą mailową na nasz adres kluka.tmr@interia.pl Niestety nie zawsze znajdujemy tyle czasu by przeglądać wszystkie informacje tak wielu firm i instytucji a potem kierowane są do nas pretensje, że „tak wiele u nas się dzieje a wy redaktorzy „KLUKI" o tym nie piszecie".

Redakcja KLUKI

PODZIĘKOWANIA

Dziękujemy restauracji „Parys" oraz restauracji „Villa" za ofiarowane bony dla 2 par, które licytowano na koncercie charytatywnym, z którego dochód przeznaczono dla chorej Aleksandry Wieczorek

Redakcja KLUKI

CIEKAWOSTKI PRZYRODNICZE

w Rydułtowach

Zakwitła w

listopadzie

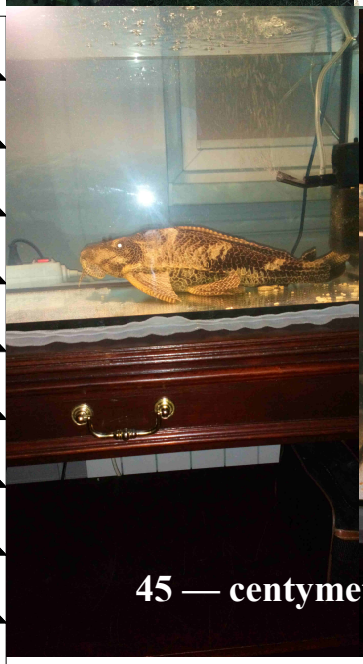

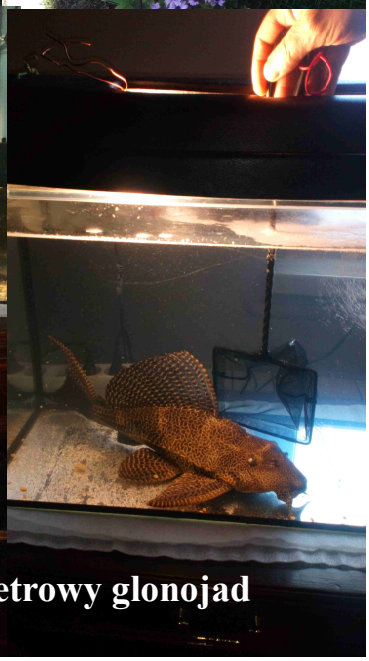

45 — centymetrowy glonojad

Styczeń

Styczeń – pierwszy miesiąc w roku, według kalendarza gregoriańskiego, ma 31 dni. Styczeń jest miesiącem zimowym na półkuli północnej, a letnim na południowej.

Etymologia

Jego nazwa, podobnie jak i pozostałych miesięcy (z wyjątkiem marca i maja), pochodzi od charakterystycznych cech, związanych z towarzyszącymi temu miesiącowi zjawiskami przyrodniczymi lub z rytmem wykonywanych w tym czasie prac na roli. Nazwa miesiąca (według Brücknera) pochodzi od słowa „tyki", które w tym czasie sporządzali gospodarze. Nazwa może też pochodzić od „styku" z uwagi na to, że miesiąc ten występuje na przełomie roku. W języku staropolskim styczeń nazywano również tyczniem, godnikiem i lednіem (por. współczesna czeska nazwa miesiąca: leden).

Łacińska nazwa Ianuarius (zobacz: kalendarz rzymski) została zapożyczona przez większość języków europejskich, pochodzi od boga początku – Janusa.

wikipedia

Marsz Auschwitz – Wodzisław Śląski (styczeń 1945)

Mogiła i pomnik 44 więźniów ofiar marszu śmierci z KL Auschwitz do Wodzisławia. Pomnik znajduje się na Piaskowej Górze w Wodzisławiu Śląskim

Marsz ten był największym, jaki odbywał się na ziemiach polskich. Odbywał się na 73-kilometrowej trasie z Oświęcimia do Wodzisławia Śląskiego.

17 stycznia 1945 roku w obozie zarządzono ewakuację około 56 000 więźniów. W tym czasie zima była bardzo śnieżna i mroźna. Z tego powodu oraz niezwykłej brutalności Niemców na samej trasie marszu naliczono około 600 ciał, nie licząc wielkiej liczby osób zamordowanych przez hitlerowców poza samą trasą przemarszu oraz w miejscach masowych egzekucji. Więźniowie umierali również pod koniec właściwego marszu już w wagonach. Na stację kolejową Loslau (niemiecka nazwa Wodzisławia Śląskiego) więźniowie dotarli pomiędzy 19 a 23 stycznia 1945 roku. Następnie więźniów ładowano do otwartych wagonów węglowych i w warunkach mrozu na zewnątrz oraz ścisku wewnątrz skierowano transport z Wodzisławia w głąb Rzeszy w kierunku Moraw i Austrii do znajdujących się tam obozów koncentracyjnych m.in. Mauthausen-Gusen[3]. W wyniku mrozu, marszu, transportu oraz egzekucji i brutalności hitlerowców zginęło około 15 000 więźniów.

Na terenie województwa śląskiego w ponad 20 miejscowościach znajdują się miejsca pamięci marszu śmierci. Ponad 800 ofiar zamordowano w Rybniku.

Wikipedia

Trasa Marszu Śmierci

Marsz śmierci Wspomnienia - 74 lat temu

Zima tego roku była ostra, temperatura spadała do - 20 C. W sercach Rydułtowian panowała nadzieja, a umysły pełne były niepokoju. Wojska radzieckie coraz bardziej zbliżały się do nas. Zwiadowcze samoloty latały i w dzień, i w nocy.

Pod koniec stycznia 1945r. w godzinach wieczornych miło było siedzieć w lekko oświetlonym pokoju, w blasku palącego się żeleźnioka, z którego wydobywało się ciepło i niepowtarzalny dźwięk palącego się drewna. Nie było radia, telewizorów toteż wszyscy domownicy siedzieli w jednym pokoju słuchając różnych opowiadań starszyzny jak to kiedyś bywało.

19 stycznia usłyszeliśmy niesamowity tętent, jakby ulicą przechodził olbrzymi tabun koni, lub pędzono ogromne stada bydła. Z ciekawości odsłanialiśmy zasłony w oknach by spojrzeć co się dzieje. To co zobaczyliśmy było jak koszmar. To olbrzymia masa ludzka ubrana w pasiaki, okryta szmatami, zbita jak najbliżej siebie, żeby uchronić resztki ciepła. Ten tętent to drewniane chodaki, które mieli na nogach. To ludzkie "stado" pędzili ciepło ubrani, dobrze uzbrojeni SSmani. Jeden z nich zauważył nas w oknie. Krzyknął wówczas: "Das Fenster zumachen! Sofort! Sonst werde ich schiessen!". Babcia przetłumaczyła nam co znaczą te słowa: „Zamknij okno! Natychmiast! W przeciwnym razie strzelę!". Przez małą szparkę obserwowaliśmy ten marsz. Było ich 300, 700? Szli i szli.

Następnego dnia dowiedzieliśmy się, że byli to więźniowie z filii obozu koncentracyjnego na tzw. Anna Rampie. Celem Niemców było zatarcie śladów tego obozu, dlatego więźniów popędzono na wodzisławski dworzec PKP. Stamtąd wywieziono ich w głąb Niemiec, do obozu Mauthausen.

Stanisław Brzęczek

Rydułtowy - nieistniejące już baraki dawnego obozu koncentracyjnego

Hałda w Rydułtowach—najwyższa w Europie

Na śląskich hałdach żyje 600 gatunków roślin

Na zwałowiskach poprzemysłowych, czyli na tzw. hałdach, naukowcy znaleźli blisko 600 gatunków roślin - od popularnej brzozy po chronione storczyki. To zadziwiające, ponieważ w tych miejscach grunt nie jest odpowiednio wilgotny, a ponadto bywa toksyczny.

Zwałowiska poprzemysłowe zajmują na terenie aglomeracji śląskiej tysiące hektarów. Niektóre mają ponad 100 lat, choć ich dokładny wiek czasem trudno określić, bo brakuje dokumentacji. Stożkowe, kopulaste, grzbietowe czy płaskie hałdy to stały element śląskiego krajobrazu, a według niektórych nawet fragment jego dziedzictwa.

Bardzo trudne warunki

Jak podkreślił prof. Rostański, grunt zwałowiska jest o wiele uboższy niż grunt zwykłej gleby. Brakuje tam niezbędnego roślinom azotu i fosforu, podłoże łatwo przepuszcza wodę, więc jej również brakuje, a temperatura jest tak wysoka, że siewki nasion nieraz giną, bo skały (zwłaszcza ciemne) nagrzewają się od słońca. Jeszcze trudniejsza sytuacja jest w przypadku odpadów przetworzonych, np. z hut czy koksowni, które często są toksyczne i nie ulegają rozpadowi.

- To tak jakby próbować sadzić coś na szklanych kulkach - tłumaczył Adam Rostański. - Są jednak rośliny, takie jak rzeżusznik Hallera czy rzeżusznik piaskowy, które dobrze sobie radzą nawet na podłożu zatrutym metalami ciężkimi - dodawał.

Człowiek niszczy dokonania przyrody

Biolodzy z Uniwersytetu Śląskiego badają roślinność, która pojawia się na hałdach spontanicznie, choć właściciele zwałowisk nieraz próbują je zazieleniać.

- Stosując prostą rekultywację, tzn. sypiąc na wierzch urodzajną ziemię i siejąc trawę, uzyskujemy efekt zazielenienia już w pierwszym roku. Natomiast pod wpływem deszczu, a także na skutek erozji po pięciu latach to miejsce zamienia się w to, co by było, gdybyśmy w ogóle nie wydali pieniędzy. Odpad powęglowy nie jest agresywny, tylko musi mieć czas. Pozostawienie go samemu sobie i wnikanie kolejnych gatunków jest naturalne i ma tę zaletę, że koszty są niskie. Wadą jest to, że to proces długofalowy. Zazwyczaj gdy przyroda odnosi pierwszy sukces, pojawia się ktoś, kto uzyskał pozwolenie na przetworzenie tego terenu na coś innego i wszystko się zaczyna od nowa - opowiadał prof. Rostański.

Pierwsza pojawia się brzoza

Jeśli jednak hałda ma czas, to jako pierwsza i to szybko - nawet po roku czy dwóch - na czarnym odpadzie węglowym pojawia się brzoza. - Są takie fragmenty w Katowicach-Wełnowcu, gdzie jest charakterystyczny postindustrialny lasek brzozowy, on ma swój urok i nasz, rodzimy koloryt. Natomiast lasek tuj czy gatunków egzotycznych na hałdzie wygląda komicznie i dziwnie - przyznał profesor.

Jako jedne z pierwszych na hałdzie pojawiają się też osika, wierzba iwa i różne gatunki traw, czyli rośliny o lekkich, łatwo przenoszonych przez wiatr nasionach. Jest też kilka gatunków górskich, które rosną w górach, na piargach skalnych, a na hałdach same znalazły miejsce wtórnego występowania, jak np. pięknie kwitnąca wierzbówka nadrzeczna, która przywędrowała z Karpat.

600 gatunków roślin

Na zwałowisku można też spotkać inne kwitnące gatunki - wiesiołek dwuletni czy śląski oraz dziewannę. Do rzadkości nie należą i chronione storczyki - kruszczyk szerokolistny, rdzawoczerwony i błotny występują w niektórych rejonach nawet masowo. Łącznie naukowcy znaleźli na hałdach blisko 600 gatunków roślin.

- To są dosyć bogate w roślinność miejsca, niedocenione pod tym względem. Jest pytanie, czy są nam potrzebne. Aglomeracja śląska jest przeludniona. Każdy kawałek przestrzeni, gdzie nie ma człowieka przez jakiś czas, jest bardzo ważny. Tam się pojawiają zwierzęta, np. zające czy sarny, mają tam enklawy, gdzie nikt ich nie niepokoi. Na zwałowiskach zachodzą ciekawe procesy i żyją gatunki, które właśnie tam trzeba chronić - podsumował prof. Rostański.

https://tvnmeteo.tvn24.pl/informacje-pogoda/polska,28/na-slaskich-haldach-zyje-600-gatunkow-roslin,85902,1,0.html

Takie brzozowe laski porastają niejedną śląską hałdę

Takie roślinki też można tam spotkać:

Babka, rdest i wiechlina

Perz właściwy

Rukiewnik wschodni

Lniszka mała

Hałda w Rydułtowach

Hałda w Rydułtowach – hałda odpadów pokopalnianych w Rydułtowach w powiecie wodzisławskim na Górnym Śląsku. Powstała przy kopalni Rydułtowy. W 2007 roku została jej nadana nazwa „Szarlota”. Jest jedną z najwyższych hałd w Europie – od podstawy mierzy ok. 134 metry, szczyt znajduje się ok. 406 m n.p.m. Zajmuje powierzchnię 37 hektarów i ma objętość 13,3 mln m³.
Jest częściowo pokryta roślinnością, stanowi dominujący element krajobrazu okolicy.
Do roku 2024 niższa część hałdy ma zostać zlikwidowana (stożek nr 2 i zwał płasku nr 3).

Wikipedia

Widok spod bramy kopalni

Widok z ulicy Barwnej

Hałda w Rydułtowach zimą

Widok na kopalnię z hałdy

Informacja o działaniach Banku Usług Lokalnych w 2018 roku

Bank Usług Lokalnych, który jest w założeniu platformą mającą umożliwić i ułatwić mieszkańcom Rydułtów wymianę usług, w trzecim kwartale br. pozyskał 7 nowych użytkowników. W ramach Banku użytkownicy 40 razy wymienili się usługami. Od początku roku, tj. od początku trwania projektu, do Banku zgłosiło się ponad 70 użytkowników, którzy zaoferowali swoje usługi i dokonali ponad 150 wzajemnych wymian. Nowym pomysłem na poszerzenie skali wymian, a także na większą integrację użytkowników Banku, jest tzw. Giełda Usług. Użytkownicy Banku mogą podzielić się w ramach Giełdy swoimi umiejętnościami, wiedzą bądź zainteresowaniami z szerszą grupą odbiorców – również użytkowników Banku. W ramach Giełdy Usług odbyły się już 3 spotkania: pierwsze dotyczyło wspomnień i opowieści na temat śląskich tradycji, zwyczajów oraz historii naszego miasta na bazie książki Bogusławy Jędroski pt. „Polsko-śląski przewodnik ilustrowany po najciekawszych zakątkach Rydułtów”. Prowadziła je autorka książki. Na drugim spotkaniu pani Kazimiera Drewniok podzieliła się z użytkownikami Banku swoimi pasjami i uczyła, jak namalować najpiękniejsze kartki świąteczne z tradycyjnymi, śląskimi elementami.

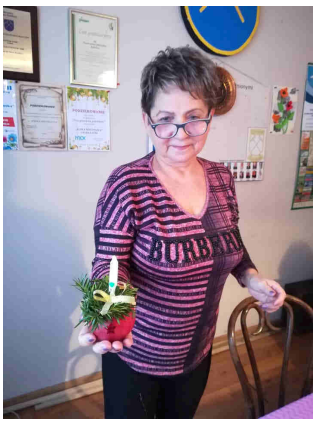

Trzecie spotkanie poświęcone zostało szczególnie przydatnej przed świętami Bożego Narodzenia sztuce komponowania stroików. Prowadziła je pani Jolanta Pikos.
Z okazji Nowego Roku wszystkim użytkownikom Banku składamy najlepsze życzenia. Serdecznie zapraszamy nowych uczestników, aby podzielili się swoimi umiejętnościami, pasjami, wiedzą lub po prostu towarzystwem, bo dzielenie się zawsze sprawia największą radość i satysfakcję.

Bogusława Jędroska

Informacja o prowadzonych zajęciach w ramach „Rydułtowskiego Klubu Seniora” i „Banku sług Lokalnych”

Realizowany przez Towarzystwo Miłośników Rydułtów Projekt pod nazwą: „Rydułtowski Klub Seniora” i „Bank Usług Lokalnych” kierowany jest do senioralnej społeczności Rydułtów i jest kontynuowany w okresie od września 2017 r. do 30.VIII.2019 r. w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020. Projekt jest współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

W ramach przyjętych zadań i cyklicznych (środowych) spotkań senioralnych w Rydułtowskim Centrum Kultury „Feniks”, odbywają się zajęcia m.in. z zakresu gier logicznych, w tym poszerzania wiedzy z zakresu prawa, geografii, historii, odkryć technologicznych, zajęcia ruchowe z aerobiku, tańca liniowego oraz zajęcia marszowe w plenerze, a także ukierunkowane zajęcia z zakresu plastyki, rękodzieła z papieru, gipsu, masy solnej, w tym także wykonywania ozdób okolicznościowych, ozdabiania wyrobów cukierniczych, zasad wykonywania zdjęć kameralnych i plenerowych. Przeprowadzono prelekcję z udziałem dzielnicowego Komisariatu Policji w Rydułtowach P. Tomaszem Wojakiem, m. in. na temat zagrożeń wyłudzeń pieniężnych: na wnuczka, czy policjanta, „nowych” dostawców energii, usług telefonicznych, internetowych oraz innych zagrożeń - jakie spotykają osoby starsze i samotne, u których czasem brak możliwości konsultacji o proponowanych rozwiązaniach. Spotkanie ta miało także na celu zapoznania się z dzielnicowym Policji Miasta, w trakcie którego zaprezentowano zagadnienia związane z utrzymaniem bezpieczeństwa mieszkańców. Zorganizowano zaplanowane spotkanie z Ratownikiem Medycznym P. Pawłem Pampuchem na temat postępowań w sytuacjach utraty świadomości, omdleń, udzielania pierwszej pomocy w nagłych przypadkach zawirowań zdrowotnych. Z inicjatywy uczestników Projektu, zorganizowano tradycyjne Spotkanie Opłatkowe, połączone ze śpiewem pięknych Polskich kolęd i pastorałek.

Oprócz spotkania koleżeńskiego, uczestnicy w ramach projektu realizują zadania nakreślone w comiesięcznym harmonogramie zajęć: w tym zajęcia ruchowe, zajęcia plastyczne i zajęcia logiczne, prowadzone przez instruktorów. Zajęcia odbywają się w środy w Rydułtowskim Centrum Kultury „Feniks” i galerii „Złote Grabie” zaś zajęcia ruchowe z zakresu aerobiku na Sali baletowej; w okresie dobrej pogody zajęcia ruchowe przeprowadzane są również w terenie.

(-) Jerzy Majer

Kalendarium - styczeń

17.01.1045r. - wyzwolenie Warszawy,
27.01.1945r. - wyzwolenie Katowic,
2.01.1959r. - ZSRR wystrzelił w kosmos pierwszego sztucznego satelitę,
5.01.1924r. - zmarł twórca projektu Krzyża Harcerskiego ks. Kazimierz Lutoslawski,
21. i 22. 01. - Dzień Babci i Dziadka,
18.01.2006r. - zmarł ks. Jan Twardowski,
1.01.1946r. - do Rydułtów włączono gminę Pietrzkowice,
1.01.1951r. - Rydułtowy uzyskały prawa miejskie,
15.01.1849r. - urodził się Stanisław Wyspiański,
2.01.1929r. - rozpoczął swoją działalność LOT,
10.01.1911r. - urodził się Teodor Ulak, kierownik SP nr 1 i SP nr 3,
30.01.1932r. - urodziła się Dorota Warło, nauczycielka i instruktorka ZHP,
31.01.1938r. - urodził się Jan Badura, kierownik SP nr 5,
24.01.2013r. - zmarł senator Antoni Motyczka, patron rydułtowskiego ronda,
28.01.1940r. - zmarł Geoeg Emil Nepilly, pierwszy dyrektor szpitala w Rydułtowach,
1.01.1992r. - Rydułtowy ponownie stały się samodzielnym miastem,
18.01.1993r. - zarejestrowane zostało Towarzystwo Miłośnikó Rydułtów,
w styczniu 1998r. - Urząd Miasta Rydułtowy wydał pierwszy numer bezpłatnego biuletynu informacyjnego, redaktorkami były Kornelia Newy i Sylwia Janoszek,
29.01.2010r. - prezes TMR Henryk Machnik za wybitne zasługi dla miasta został uhonorowany odznaką "Złote Grabie",
10.01.1988r. - zmarł Paweł Bielica, komendant Hufca ZHP Rydułtowy w latach 1945 - 1950,
31.01.1908r. - urodził się Jan Bodoł, przedwojenny komendant Hufca ZHP Rydułtowy,

zebrał Stanisław Brzęcze

Składamy najserdeczniejsze życzenia urodzinowe styczniowym solenizantom!!

A są to:

1. **Janina Oleś**
2. **Grzegorz Krajczok**
3. **Henryk Hajduk**
4. **Rudolf Warło**
5. **Alicja Pawełek**
6. **Andrzej Cięciała**
7. **Urzula Hajto**
8. **Weronika Kosowska**
9. **Anna Kopiec**
10. **Franciszek Pyszny**
11. **Maria Antonina Wieczorek**
12. **Bogumił kosowski**

W ślepym zaułku nicości

Kim są dzieci ulicy? Zazwyczaj kojarzymy je z pewnego rodzaju wykluczeniem społecznym, bezdomnością lub osieroceniem. A tymczasem dzieckiem ulicy może być dziecko posiadające dom i rodzinę a jednocześnie żebrzące na ulicy. Jest to dziecko nieprzywiązane do rodziny ani do żadnej instytucji odpowiedzialnej za jego opiekę i rozwój.
Coraz więcej dzieci uważa ulicę za środowisko, w którym mogą zaspokajać swoje potrzeby. Jest to dla nich środowisko najbardziej im sprzyjające, gdyż mogą łatwo łamać normy i zasady społeczne. Dzieci ulicy często wchodzą więc w konflikt z prawem, dlatego narażone są na różnego rodzaju niebezpieczeństwa. Jak naprawdę wygląda życie dzieci- ulicy? Żyją na dworcach, w piwnicach. Wolą przebywać w grupach, co daje im poczucie bezpieczeństwa i często akceptacji, której nie doświadczają w swojej rodzinie? Nie zawsze tak jest, bowiem dzieci – ulicy to coraz częściej dzieci mające normalny dom i kochających ich rodziców.

Jak pojmowane są w naszym społeczeństwie dzieci ulicy?
Najczęściej jako rozwydrzone dzieci, którym nie chce się chodzić do szkoły. A może warto spojrzeć na nie jak na ofiary niedojrzałych do rodzicielstwa rodziców? Rozumowanie, iż dzieci ulicy są ofiarami niewydolnego systemu społecznego, który nie jest w stanie zapewnić im bezpieczeństwa socjalnego, staje się pewnego rodzaju stereotypem, gdyż współczesne dzieci ulicy należą do kilku odmiennych kategorii.
Są wśród nich na przykład poszukiwacze przygód, dla których opuszczenie domu jest poprzedzone skrupulatnym zaplanowaniem. Są to dzieci pochodzące raczej ze środowisk zaniedbanych. Zazwyczaj maja dobry kontakt z rodzicami, jednakże z racji tego, że mają obniżony próg lęku, łatwo podejmują decyzję o opuszczeniu domu. Często dokonują tego pod wpływem namowy kolegów. Po kilku dniach wracają do domu.
Innym rodzajem dzieci ulicy są typowi uciekinierzy, którzy w środowisku domowym poddawani są autorytatywnej kontroli. Są zazwyczaj dziećmi apodyktycznych rodziców. Znaczny odsetek uciekinierów to dzieci zagrożone przemocą lub nadużyciem seksualnym ze strony osób z bliskiego kręgu. Dzieci – uciekinierzy często mają problemy w szkole, żyją na marginesie środowiska, w którym się znajdują. Ie uczestniczą w żadnych zajęciach pozalekcyjnych, nie lubią szkoły.
Buntownicy to dzieci ulicy, którzy starają się żyć inaczej niż ich rodzice. Zwykle są podatni na radykalne ideologie i uzależnienia. Robią wokół siebie dużo zamieszania, jednakże są osobami pasywnymi. Z racji tego, że często się nudzą, z łatwością wdają się w różnego rodzaju ekscesy. Lubią być w centrum zainteresowania, dlatego wyróżniają się poprzez swój ubiór i zachowanie. Są to dzieci zaniedbane emocjonalnie.

Do najbardziej typowych dzieci ulicy zaliczyć możemy włóczęgów zwanych też ulicznymi królewiczami. Są to dzieci przystosowane do życia na ulicy. Dzieci takie potrafią zarobić. Podejmują się prac dorywczych, często kradną, żebrzą lub prostytuują się. Są to dzieci odporne na krytykę, łatwo znoszą złe warunki pogodowe oraz złe traktowanie. Wyróżnia ich brak dystansu do innych, hałaśliwe zachowanie oraz cynizm. Ich mieszkaniem są pustostany, kanały ciepłowniczy lub opuszczone altanki. Jest to najbardziej zdemoralizowana grupa dzieci- ulicy.
Rozważając temat dzieci ulicy warto wiedzieć, że dzieci i młodzież w wieku 11-15 lat tworzą bardziej zdemoralizowaną grupę, która jet zagrożeniem dla otoczenia. Młodzież w wieku 15-18 lat, która wybrała ulicę jako sposób na życie, często funkcjonuje w zorganizowanych grupach przestępczych. Wielu z nich jest po wyrokach z orzeczeniem nadzoru kuratorskiego. Jest to młodzież, która z łatwością dopuszcza się większych kradzieży czy rozprowadzania narkotyków.

Jak chronić dzieci ulicy?
W naszym kraju tego typu problemami zajmuje się polityka społeczna realizowana przez samorządy. Również w każdym powiecie znajdują się centra pomocy rodzinie. Jest to instytucja, która ma na celu zapobieganie przemocy oraz wszelkiego rodzaju patologiom społecznym.
Organizując pomoc dzieciom ulicy szczególną uwagę trzeba zwrócić na zapewnienie poczucia bezpieczeństwa, zapewnienie noclegu, posiłku i miejsc pobytu dziennego. Ważna jest również psychologiczna, prawna, edukacyjna i medyczna

Anna Głowacka Piotrowska

Olej z czarnuszki – właściwości zdrowotne

Czarnuszka to przyprawa doskonała. Nie dość, że podkreśla smak potraw, to jeszcze ma mnóstwo właściwości zdrowotnych. Coraz większą popularność wśród fanów zyskuje również olej z czarnuszki. Warto się do niego przekonać jak najszybciej.

Czarnuszka – co to jest?

Czarnuszka siewna, czarny sezam, czarny kumin – te nazwy wskazują na jedną roślinę. Nasze babcie mówiły na czarnuszkę „ziarno Benedykta", ale to określenie jest już obecnie bardzo rzadko używane. Czarnuszka jest stosowana już od czasów starożytnych. Podobno w Egipcie sama Kleopatra wykorzystywała przyprawę w celach zdrowotnych i upiększających. Hipokrates z kolei uważał, że jest to doskonałe lekarstwo na problemy z wątrobą. To roślina należąca do rodziny Ombrellifere, a pochodzi z Afryki Północnej. Nie ma mocnego zapachu, ale za to jej smak jest bardzo charakterystyczny – gorzki, lekko ostry.

Właściwości zdrowotne

Olej z czarnuszki nie bez powodu jest nazywany „złotem Faraonów". W medycynie naturalnej jest ceniony za swój dobroczynny wpływ na liczne dolegliwości żołądkowe, takie jak wrzody żołądka, refluks, grypa żołądkowa, wrzody dwunastnicy czy nieżyt żołądka. Ponadto obniża ciśnienie krwi, a także poziom glukozy i złego cholesterolu oraz trójglicerydów we krwi. Wszystko to sprawia, że jest doskonałą ochroną przed chorobami układu krążenia.

Zmniejsza również ryzyko cukrzycy typu 2 oraz zawału. Stosowanie oleju z czarnuszki jest polecane alergikom, zwłaszcza przy występowaniu takich dolegliwości i schorzeń, jak katar alergiczny, egzema czy astma oskrzelowa. Produkt na pewno złagodzi ich objawy. Jeśli zależy ci na wzmocnieniu odporności, pij jedną łyżeczkę oleju z czarnuszki dziennie. Najlepiej na czczo.

Dzięki swoim właściwościom olej ten działa też uspokajająco na całe ciało, poprawia samopoczucie i przeciwdziała stanom depresyjnym. Co więcej, dzięki zawartości tymochinonu ma silne działanie antywirusowe i antygrzybiczne. To jednak nie wszystko. Olej z czarnuszki pomoże kobietom, które narzekają na nieregularne miesiączki. Z kolei u kobiet karmiących piersią będzie wspomagał laktację. Kolejnym udowodnionym działaniem jest walka z pasożytami.

Olej ma właściwości upiększające. Może być stosowany przez osoby zmagające się z trądzikiem, łupieżem czy atopowym zapaleniem skóry. Chroni skórę przed szkodliwym działaniem promieni słonecznych – zapobiega oparzeniom. Dodatkowo przyspiesza gojenie się ran. Ma właściwości nawilżające, a dzięki wysokiej zawartości przeciwutleniaczy opóźnia procesy starzenia się skóry. Stosowany regularnie – zewnętrznie – sprawi, że skóra będzie nawilżona, gładka i przede wszystkim jędrna.

Zastosowanie kulinarne

Czarnuszka to przyprawa namiętnie używana w kuchni indyjskiej, znacznie rzadziej sięgają po nią mieszkańcy Europy. Podkreśla smak mięsa, curry i wszystkich dań z wykorzystaniem mleczka kokosowego. Jest ważnym składnikiem mieszanek przypraw o nazwie garam masala. Kochają ją również wegetarianie i weganie, którzy chętnie dodają czarnuszkę do warzywnych zup i potraw. Olej z czarnuszki wzbogaci też smak jogurtu greckiego. Nasiona czarnuszki z kolei można dodawać do domowych wypieków – chleba czy bułek.

Olej ma korzenny zapach i piękny złoty kolor, ale uwaga – w kuchni można go stosować wyłącznie na zimno, jako dodatek do sałatek, sosów czy koktajli. Niestety, obróbka termiczna oleju sprawia, że traci swoje najcenniejsze właściwości prozdrowotne.

Najzdrowsze nasiona, które powinieneś włączyć do diety

Nasiona to wciąż niedoceniany składnik zdrowej, zbilansowanej diety. Pamiętając o spożywaniu zalecanych przed dietetyków warzyw, owoców czy ryb, nie powinniśmy zapominać o nasionach. Te najzdrowsze dostarczą organizmowi składników odżywczych, soli mineralnych i witamin niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania wszystkich narządów.

Aby wziąć z nasion wszystko to, co najlepsze, warto spożywać je na surowo. Działanie temperatur może osłabić lub całkowicie zniszczyć działanie cennych substancji, które zawierają. Prażenie czy ogrzewanie jest całkowicie wykluczone. Sięgaj zatem po naturalne nasiona i dodawaj je do sałatek, koktajli, deserów lub jedz w formie przekąski. I oczywiście – wybieraj te najzdrowsze.

WSZYSTKO O ZDROWIU

Nasiona chia

Chia (inaczej szałwia hiszpańska) to doskonałe źródło kwasów omega-3 i omega-6, witamin C, A, E, ryboflawiny, tiaminy oraz takich składników mineralnych, jak żelazo, wapń, magnez, fosfor, potas, sód i cynk. Nasiona chia chronią przed chorobami serca oraz obniżają ciśnienie tętnicze krwi. Błonnik, którego dostarczają, zapewnia prawidłową pracę jelit, wspomaga proces trawienia i pozwala pozbyć się zaparć. Już 100 g nasion chia pokrywa prawie 100% dziennego zapotrzebowania na ten składnik. Są również

bogate w przeciwutleniacze, które skutecznie zwalczają wolne rodniki odpowiedzialne za szybkie starzenie się organizmu raz za rozwój chorób nowotworowych. Nasiona chia są doskonałym źródłem białka dla wegetarian i wegan, zmacniają kości, pobudzają pracę mózgu, poprawiają pamięć i koncentrację. Wspomagają układ nerwowy – uspokajają organizm, a nawet łagodzą objawy depresji. Są polecane osobom starszym, ponieważ chronią przed rozwojem chorób oczu, takich jak zwyrodnienie plamki żółtej.

Siemię konopne

Nasiona konopi zawierają 20 niezbędnych dla organizmu aminokwasów, w tym aż 9 aminokwasów egzogennych, czyli tych, których nasz organizm nie może sam syntetyzować. W nasionach znajdziesz również kwasy omega-3 i omega-6, witaminę E, witaminy z grupy B, żelazo, wapń, fosfor, magnez i cynk. Są źródłem wysokiej jakości białka i błonnika pokarmowego.

Regularne spożywanie nasion konopi obniża poziom cholesterolu we krwi, ryzyko wystąpienia miażdżycy oraz choroby niedokrwiennej serca, a także poprawia krążenie. Nasiona wpływają korzystnie na wygląd włosów i paznokci, wspomagają metabolizm całego organizmu, zwiększają odporność i pomagają wyleczyć takie choroby naskórka, jak trądzik, zapalenie skóry czy łuszczyca.

Siemię lniane

Nasiona lnu zawierają duże ilości błonnika pokarmowego, który hamuje apetyt i reguluje pracę jelit, kwasu alfa-linolenowego o działaniu przeciwzapalnym, fitoestrogenów, czyli związków działających podobnie do estrogenów. Pomagają regulować gospodarkę hormonalną, łagodzą objawy menopauzy oraz napięcia przedmiesiączkowego, zmniejszają ryzyko rozwoju raka piersi i prostaty.

Len redukuje poziom cholesterolu we krwi, dzięki czemu chroni organizm przed zawałem serca i udarem. W nasionach lnu znajdziesz również białko, potas, cynk, kwasy tłuszczowe omega-3 i witaminę E. Siemię ochrania przewód pokarmowy przed szkodliwymi substancjami, ułatwia wypróżnianie, łagodzi wrzody.

Nasiona lnu nawilżają skórę od wewnątrz, pomagają regulować poziom wydzielanego sebum, odblokowują pory, chronią przed powstawaniem zaskórników, a także wzmacniają włosy.

Czarnuszka

Czarnuszka, nazywana również złotem faraonów, zawiera mnóstwo cennych dla organizmu składników. W jej nasionach znajdziesz witaminy A, E, F, B1, B3, B6, biotynę, cynk, selen, magnez, wapń, żelazo, sód i potas, a także białka, przeciwutleniacze, cenne kwasy tłuszczowe i olejki eteryczne. Połączenie tych wszystkich składników sprawia, że czarnuszka wykazuje silne działanie antybakteryjne, antywirusowe i antygrzybicze.

Czarnuszka przeciwdziała tworzeniu się kamieni nerkowych, reguluje poziom cukru i cholesterolu we krwi, koi nerwy, chroni przed osteoporozą, hamuje wypadanie włosów, reguluje miesiączki i przyspiesza gojenie ran.

JRG Rydułtowy

Jednostka Ratowniczo - Gaśnicza w Rydułtowach obszarem działania obejmuje miasto Rydułtowy, Radlin, Pszów. Obszar chroniony jednostki zajmuje powierzchnię 48 km2. Zamieszkuje go około 55 tys. mieszkańców. Ponadto Jednostka Ratowniczo-Gaśnicza Państwowej Straży Pożarnej w Rydułtowach ochrania w ramach współdziałania z powiatu rybnickiego miejscowości Czernica, Łuków, Piece, Pstrążna oraz z powiatu raciborskiego miejscowość Rzuchów.

W roku 2018 jednostka interweniowała 641 razy na obszarze swojego działania oraz 45 razy na obszarze współdziałania tj. teren powiatu rybnickiego i raciborskiego. W ramach interwencji jednostka uczestniczyła w 121 pożarach, 470 miejscowych zagrożeniach, 50 alarmach fałszywych. Na terenie miasta Rydułtowy odnotowano 270 interwencji.

Strażacy w ciągu roku oprócz realizacji działań ratowniczych, uczestniczą w doskonaleniu zawodowym, zarówno prowadzonych w jednostce jak również w ośrodkach szkolenia oraz podczas ćwiczeń na obiektach. W ramach szkoleń podnoszą swoje kompetencje oraz umiejętności z zakresu ratownictwa medycznego, wysokościowego, wodno – lodowego, poszukiwawczo ratowniczego, z zakresie gaszenia pożarów wewnętrznych, ratownictwa chemiczno – ekologicznego, jak również taktyki zwalczania pożarów. W ramach kompanii gaśniczej „Soła" wchodzącej w skład Centralnego Odwodu Operacyjnego strażacy JRG Rydułtowy uczestniczyli w dwudniowych ćwiczeniach międzywojewódzkich organizowanych w województwie łódzkim w maju 2018r.

Na początku roku ponad połowa stanu osobowego jednostki uczestniczyła w szkoleniu i ćwiczeniach na najtrudniejszym torze przeszkód w Polsce „Fire Trap" Warszawa. Dzięki nabytym umiejętnością z powodzeniem przekazują wiedzę innym strażakom Państwowej Straży Pożarnej oraz druhom Ochotniczych Straży Pożarnych.

W czerwcu jednostka była organizatorem powiatowych ćwiczeń, które odbyły się na terenie Koksowni „Radlin". W ćwiczeniach uczestniczyło 23 zastępy w tym 60 strażaków PSP i OSP.

Strażacy JRG Rydułtowy uczestniczyli również w między powiatowych ćwiczeniach organizowanych przez Komendę Wojewódzką PSP w zakresie gaszenia pożarów lasów, pożarów sieci gazowych oraz przeciwpowodziowych. Jednostka prowadzi również szkolenia dla druhów OSP w zakresie kursu podstawowego, ratownictwa technicznego oraz taktyki gaszenia pożarów wewnętrznych. Ratownicy medyczni pełniący służbę w JRG Rydułtowy mł. asp. Sławomir Kowalski, Tomasz Wawrzyczek, st. sekc. Paweł Mentel, Piotr Brański, Robert Grzegorzek zaangażowani byli w organizację i przeprowadzenie III Manewrów Pierwszej Pomocy dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych.

W 2018r JRG Rydułtowy przeprowadziła ćwiczenia wraz z operacyjnym rozpoznaniem obiektów sakralnych w Rydułtowach, Pszowie i Radlinie.

Podczas powiatowych obchodów Dnia Strażaka za swoją służbę zostali wyróżnieni odznaczeniami mł. asp. Arkadiusz Czakon – brązową odznakę zasłużony dla ochrony przeciwpożarowej, oraz mł. ogn. Bogusław Łopacz – brązowy medal za zasługi dla pożarnictwa. Awansowani na wyższe stopnie zostali: asp.

sztab. Krzysztof Mrozek, ogniomistrzowie Tomasz Kłosek, Bogusław Łopacz, Rafał Gawliczek, mł. ogniomistrzowie Mariusz Wajsman, st.sekcyjni Michał Tanżyna, Dawid Ziętek, Robert Grzegorzek, Krzysztof Kopel, Piotr Brański, Jacek Bażan.

W ramach ogólnopolskiej kampanii edukacyjnej „Kręci mnie bezpieczeństwo" oraz „Czujka na straży Twojego bezpieczeństwa", strażacy przeprowadzili cykl szkoleń uczniami szkół podstawowych. Znajdujemy również czas dla najmłodszych zapoznając ich ze służba podczas wizyt w jednostce.

Strażacy z JRG Rydułtowy biorą udział w różnego rodzaju zawodach sportowych min. zawody FCC Racibórz, biegi ekstremalne „Runmageddon" jak również uczestniczą w organizacji wielu przedsięwzięć sportowych. Zaliczyć można do nich współorganizację turnieju piłki nożnej o puchar Burmistrza Miasta Rydułtowy, zawodów „Najtwardszy strażak powiatu wodzisławskiego", Mistrzostwa Śląska strażaków PSP w Piłce nożnej halowej.

W ostatnim okresie roku 2018r. strażacy JRG Rydułtowy zaangażowani byli również w jedną z podoperacji zabezpieczenia Szczytu Klimatycznego COP 24 który odbył się w Katowicach w dniach 1- 15 grudnia., a dowódca Jednostki Ratowniczo – Gaśniczej w Rydułtowach pełnił funkcje dowódcy I rzutu plutonu gaśniczego stacjonującego w bezpośrednim sąsiedztwie Międzynarodowego Centrum Kongresowego.

Wszystkie działania prowadzone w ciągu roku przez jednostkę zmierzają do szerokorozumianej prewencji w celu podnoszenia poziomu bezpieczeństwa mieszkańców oraz profesjonalnego przygotowania do udziału nawet w najtrudniejszych działaniach ratowniczych.

SPRAWOZDANIE z PRAC BURMISTRZA i URZĘDU

za okres od 27 listopada do 19 grudnia 2018 r.

Referat Inwestycji

POPRAWA EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ BUDYNKU SALI SPORTOWEJ PRZY UL. GEN. JÓZEFA BEMA

Trwa rozliczanie inwestycji.
W dniu 19 listopada przesłano do pięciu potencjalnych oferentów zaproszenie do złożenia ofert cenowych na wykonanie tablicy informacyjnej (finansowanie z Ministerstwa Sportu i Turystyki) wraz z montażem. W wyznaczonym terminie wpłynęła jedna oferta cenowa firmy EXPODRUK Sandra Szamatowicz na kwotę 177,12 zł. W związku z nie stawieniem się firmy do zawarcia umowy, w dniu 11 grudnia odstąpiono od jej podpisania. W dniu 12 grudnia podpisano umowę z panem Krzysztofem Sztułą prowadzącym działalność pn. Pracownia Plastyki Użytkowej Krzysztof Sztuła na wykonanie i montaż przedmiotowej tablicy.

MODERNIZACJA ULICY OFIAR TERRORU - PROJEKT

Trwa procedura wydawania pozwolenia na realizację inwestycji. W związku z tym w dniu 13 grudnia zawarto aneks z firmą ML DESIGN Piotr Lilla na przesunięcie terminu opracowania dokumentacji projektowej do 10 stycznia 2019 r.
Wartość umowy: 21 690,00 zł
Termin opracowania dokumentacji: 10 stycznia 2019 r,

BUDOWA PUNKTU PRZESIADKOWEGO PRZY UL. OFIAR TERRORU 91 W RYDUŁTOWACH – POPRAWA UKŁADU KOMUNIKACYJNEGO

Projektant złożył w dniu 27 września w Starostwie Powiatowym wniosek o wydanie pozwolenia na rozbiórkę budynku dworca PKP.
Wartość umowy: 6 150,00 zł

PRZEBUDOWA TERENU PRZY ZBIORNIKU WODNYM „MACHNIKOWIEC" - UTWORZENIE MIEJSCA USŁUG SPOŁECZNYCH

Przetarg nieograniczony w formule zaprojektuj i wybuduj na roboty budowlano-montażowe związane z utworzeniem miejsca usług społecznych przy zbiorniku wodnym Machnikowiec jest ogłoszony.

W związku z otrzymanymi pytaniami uczestników postępowania oraz wydłużającym się oczekiwaniem na udzielenie odpowiedzi przez projektanta przedłużono termin składania ofert do dnia 19 grudnia.

PRZEBUDOWA BUDYNKU WIELORODZINNEGO PRZY ULICY BARWNEJ 6 NA MIESZKANIA SOCJALNE

Rozliczono inwestycję.
Sporządzono druki OT.
Wartość robót budowlanych: 1 573 315,28 zł

BUDOWA CHODNIKA NA ULICY GABRIELA NARUTOWICZA - dwa odcinki

Roboty budowlane zostały zakończone. Trwa weryfikacja dokumentacji oraz wykonanych prac.

REWITALIZACJI POGÓRNICZEGO OSIEDLA KAROLA

Trwają prace przygotowawcze związane z opracowaniem dokumentacji projektowej brakującej części kanalizacji w obrębie budynku przy oś. Karola 21.

PRZEBUDOWA INFRASTRUKTURY SPORTOWO-REKREACYJNEJ PRZY ULICY RADOSZOWSKIEJ 3 – OTWARTA STREFA AKTYWNOŚCI

Sporządzono druki OT.
W dniu 6 grudnia Zakład Gospodarki Komunalnej zgłosił wykonanie prac związanych z wykonaniem ogrodzenia wraz z furtką. Dokonano końcowego odbioru technicznego.

ROZBUDOWA i MODERNIZACJA BUDYNKU URZĘDU MIASTA

W dniu 6 listopada uzyskano pozwolenie na budowę.
Rozliczono umowę z projektantem.
Wartość umowy projektowej: 57 072,00 zł.

MODERNIZACJA UL. GENERAŁA WŁADYSŁAWA SIKORSKIEGO

W dniu 22 listopada uzyskano decyzję zezwalającą na realizację inwestycji drogowej pod nazwą: Budowa chodnika i przebudowa pasa drogowego w ramach inwestycji :„Modernizacja ulicy Generała Władysława Sikorskiego w Rydułtowach".
Termin opracowania dokumentacji: 30 listopada.
Wartość umowy: 25 830,00 zł.
Trwa przygotowanie materiałów w celu zawarcia umowy z firmą ALDA z Wodzisławia Śl. na opracowanie dokumentacji projektowej przebudowy kanalizacji deszczowej Ø 500 na odcinku od ulicy Lipowej do ulicy Kalwaryjskiej.

ROZBUDOWA SYSTEMU MONITORINGU MIEJSKIEGO

W dalszym ciągu trwa procedura uzyskania pozwolenia na budowę.
Wartość umowy: 7 084,80 zł brutto.
Umowny termin uzyskania pozwolenia na budowę: 20 październik. Naliczane są kary umowne.

MUR OPOROWY PRZY ULICY SKALNEJ

Trwa procedura uzyskania pozwolenia na budowę.
Wartość umowy: 8 786,99 zł brutto.
Wartość nadzoru autorskiego 1 230,00 zł
Termin realizacji umowy: 18 marca 2019 r.

MODERNIZACJA ULICY ZYGMUNTA KRASIŃSKIEGO

Trwają prace projektowe.
Wartość umowy (projekt): 14 350,00 zł brutto.
Wartość nadzoru autorskiego 350,00 zł
Termin realizacji umowy: 28 luty 2019 r.

MODERNIZACJA ULICY NOWEJ

Trwają prace projektowe.
Wartość umowy (projekt): 18 350,00 zł brutto.
Wartość nadzoru autorskiego 350,00 zł
Termin realizacji umowy: 28 luty 2019 r.

ŁAWKA NIEPODLEGŁOŚCI

Podpisano umowę z firmą "Hammerland Worshop Waldemar Kidacki" z miejscowości Strażów na dostawę i montaż multimedialnej Ławki Niepodległości. Instalację elektryczną przyłączenia ławki wykonuje Zakład Gospodarki Komunalnej.
Wartość zadania (współfinansowanie): 55 120,20 zł
Termin realizacji zadania: 20 grudnia 2018 r.

OŚWIETLENIE DROGI BOCZNEJ UL. MARCINA STRZODY

Wystosowano wniosek do Starostwa Powiatowego w Wodzisławiu Śl. dotyczący zgłoszenia robót budowlanych.

Klub Przyjaciół "Nowsi" - Ciepły i Radosny Grudzień

Za oknem mróz oraz krótkie bezsłoneczne dni nie są sprzymierzeńcem dobrego samopoczucia. Za to w naszym Klubie na ciepłą i radosną atmosferę nie możemy narzekać.

Jak początek adwentu to też wizyta św. Mikołaja. Do nas zawitał ten Święty z siwą brodą w dniu 8 grudnia. Dziewięćdziesięcioro dzieci zjawiło się na tym spotkaniu. Przy zachęcie Pani animator dzieci bawiły się i popisywały swoimi umiejętnościami. Lepienie piankowego bałwana a także zamienianie się w świąteczne choinki św. Mikołaj oglądał i doceniał. Grzeczność i dobra zabawa została nagrodzona. Każde dziecko otrzymało paczkę pełną słodyczy a starsi oglądając popisy swoich pociech mogli wypić kawę i poczęstować się ciastkiem.

Ale to nie koniec grudniowych atrakcji. 16 grudnia została zorganizowana coroczna "Wigilijka".

Jest to dla niektórych okazja do spotkania sie przynajmniej raz w roku. Piękny występ zespołu instrumentalno - wokalnego ze Szkoły Muzycznej "Pod nutką" uprzyjemnił nam te chwilę. Pani Ania i Grzegorz Urbańscy profesjonalnie przygotowali do występu młodych utalentowanych artystów. Przełamując się opłatkiem składaliśmy sobie świąteczne życzenia.

W imieniu Urzędu Miasta obecna wice burmistrz Pani Mariola Bolisęga oraz Przewodniczący Rady Miasta Pan Stefan Sładek złożyli nam również życzenia od Włodarzy Naszego Miasta.

Na pięknie udekorowanych świątecznych stołach nie zabrakło również wigilijnych potraw czyli smażonego karpia i kapusty z grzybami no i naszej śląskiej moczki. Przy akompaniamencie Heńka Wieczorka i Pana Prezesa Michała Pierchały zaczęliśmy śpiewać kolędy. W przyjemnej przedświątecznej atmosferze spędziliśmy kolejny grudniowy dzień.

Ja, jako uczestniczka chciałam wszystkim zaangażowanym w przygotowanie tych atrakcji bardzo podziękować i jeszcze raz życzyć zdrowych i pogodnych Świąt Bożego Narodzenia oraz spokojnego Nowego Roku.

Eugenia Bluszcz

Karnawał

Karnawał, zapusty – okres zimowych balów, maskarad, pochodów i zabaw. Rozpoczyna się najczęściej w dniu Trzech Króli, a kończy we wtorek przed Środą Popielcową, która oznacza początek wielkiego postu i oczekiwania na Wielkanoc.

Geneza karnawału

Nazwa pochodzi od włoskiego carnevale, z łaciny: carnem levāre ("mięso usuwać") bądź caro, vale ("żegnaj mięso"). Pokrewne nazwy to starowłoskie carasciale z łaciny carnem laxāre, rumuńskie cârneleagă z carnem ligat, oraz hiszpańskie carnestolendas z caro tollenda. Wszystkie oznaczały pożegnanie mięsa przed rozpoczynającym się wielkim postem. Inna etymologia tej nazwy, każe szukać jej źródeł w łac. carrus navalis wóz w kształcie okrętu, który uczestniczył w procesji świątecznej ku czci bogini Izydy a później Dionizosa w starożytnym Rzymie.
Karnawał wywodzi się z kultów płodności i z kultów agrarnych. Od głębokiej przeszłości utrzymywało się przekonanie, że im wyższe będą skoki, tym wyżej będzie rodziło zboże. Między innymi dlatego Karnawał jest tak ściśle związany z tańcami. W wielu krajach europejskich, zwłaszcza na wsiach praktykowano także tańce dookoła ogniska, najczęściej w formie koła.

Wikipedia

Witam , w Nowym 2019 roku życząc czytelnikom ,oraz piszącym ; wszystkiego co w życiu dobre i piękne, przede wszystkim zdrowia .Dzisiaj prezentuję w poetyckim kąciku wiersze autorów z Grupy Literackiej ZwrOtka (trzy różne warsztatowo wiersze) .

Serdecznie pozdrawiam
Ewa Wierzbinska – Kloska

W złotej klatce...

Zamknięte ptaki w złotej klatce,
smutne śpiewają pieśni nocą.
Niebu się żalą srebrem tkanym,
o jedną chwilę szczęścia proszą.
Wolność stłumiona - czy na zawsze?
czy szelest liści zbudzi ciszę.
Więzione już tak długo serce,
z zza krat tęsknotą sen kołysze.
Już tyle chwil los smutnych zabrał,
wciąż wypływają łzy goryczy.
Czy może jeszcze być inaczej,
czemu, gdy źle tak ptak nie krzyczy.
Co pozostało z pięknych marzeń,
z nocy, gdy szczęście wciąż sie śniło.
Czemu uśmiechać się tak trudno,
wciąż co raz trudniej - trosk przybyło.
W cieniu ukryte smutne oczy,
chociaż się krata w słońcu mieni.
Jak ciężko jest zrozumieć miłość,
odnaleźć drogę wśród kamieni...

Teresa Jagiełło

Drzemiący ogień

słowa zaczynem każdej strofy
łączą się w zdania układane
a każdy wiersz będzie owocnym
gdy serce włożysz w każde zdanie
słowa moc mają by obudzić
by wskrzesić w tobie miłość wielką
ale gdy przekaz wiersza trudny
wtedy rozbudza się niepewność
bo cóż poeta ma na myśli
do kogo wiersz swój adresuje
może prostota mu się przyśni
i w końcu pięknem oczaruje
poezja ma być rozumiana
niech zatem przekaz wiersza płynie
karmi młodego oraz starca
niechaj nikogo nie ominie
w języku znajdźmy odniesienie
uniwersalnych słów i pojęć
bo każde słowo ma znaczenie
a w prostych wierszach drzemie ogień

16.12.2018
Bartosz Mikołaj Ryszka

W gnieździe duszy

pielęgnuję pisklęta
marzeń
chroniąc przed sępami
które zachłannie
próbują
podciąć im skrzydła
gotowe prawie
do lotu
osłaniam przed zawiścią
ta ohydne ma
oblicza
fałszem i zakłamaniem
którego w świecie
nie brakuje
dokarmiam pisklęta
dobrocią
czekam cierpliwie
by wyfrunęły
z gniazda mojej duszy
nie bękarty
lecz dorodne
orły
spełnione ptaki moich
marzeń

Ewa Wierzbinska - Kloska

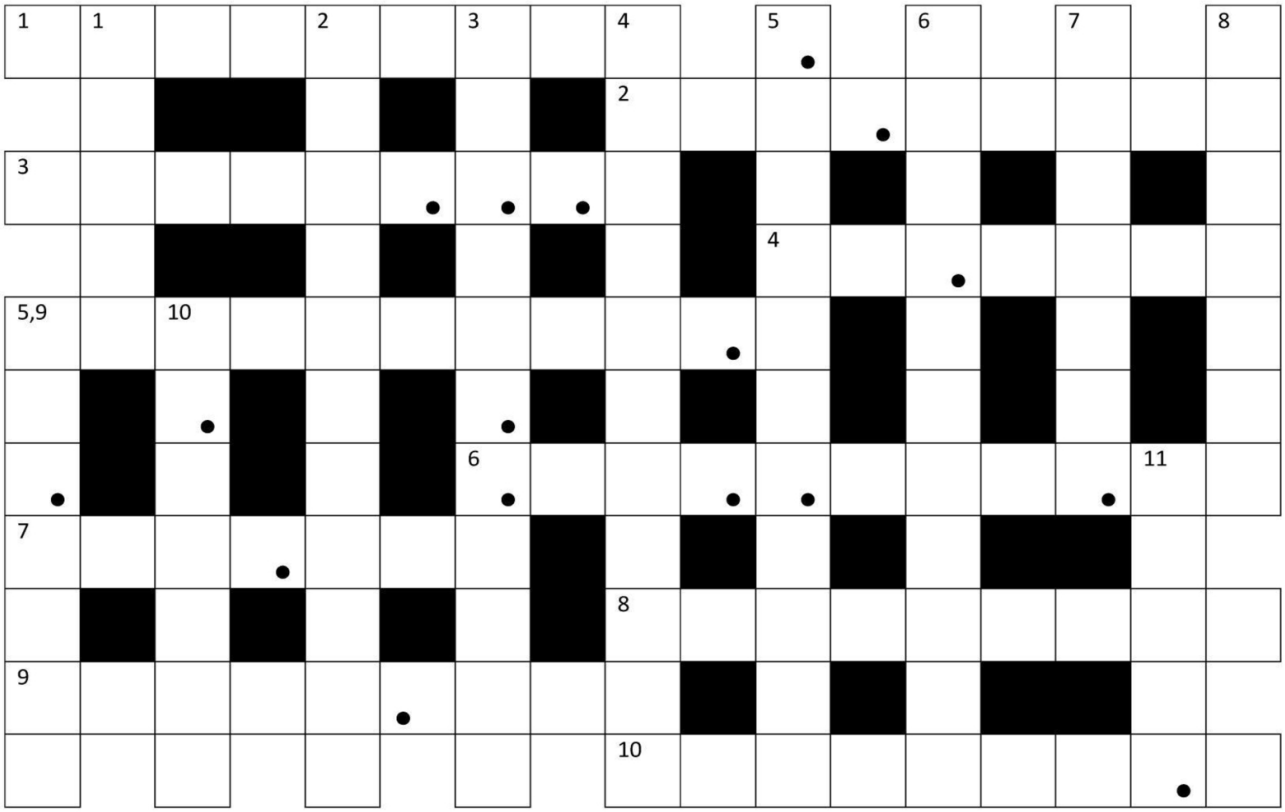

Litery w polach z kropką, czytane rzędami, utworzą rozwiązanie

Poziomo:

1) Buduje bloki z mieszkaniami na sprzedaż
2) Zorganizowany wywóz ludzi i zwierząt z terenu zagrożonego klęską żywiołową
3) Sygnał oznaczający koniec zajęć dziennych w wojsku
4) Grupa przedsiębiorstw pod wspólnym zarządem
5) Przedstawicielka dyplomatyczna
6) Kalumnia, potwarz
7) Miasto w Niemczech, stolica Dolnej Saksonii
8) Imię Kuzniecowej, rosyjskiej tenisistki
9) Typ kwiatostanu wielokwiatowego
10) Związek organiczny, składnik białek

Pionowo:

1) Filozof z Rotterdamu, autor dzieła „Pochwała głupoty”
2) Witold (zm. 1994), kompozytor, dyrygent i pianista
3) Basen osłonięty falochronem; awanport
4) Sportowiec z najlepszym wynikiem w danej dyscyplinie
5) Grigorij z serialowej załogi czołgu „Rudy”
6) Szycie futer
7) Uproszczony rysunek techniczny urządzenia
8) Urządzenie elektryczne w silniku spalinowym; iskrownik
9) Imię Hopkinsa, odtwórcy roli Hannibala Lectera w thrillerze „Milczenie owiec”
10) Święty …, uznawany za pierwszego arcybiskupa Cypru
11) Kursuje między piętrami wieżowca

„CICHY KĄCIK" BAR Rita Pielczyk ZAPRASZA

"Pielczyk Rita Firma Produkcyjno-Handlowo-Usługowa" jest barem z fast foodem i proponuje obszerną paletę pysznych potraw w atrakcyjnej cenie. Restauracja współpracuje z najlepszymi kucharzami i stara się o miły serwis. Możesz w tym miejscu zjeść wyjątkowy posiłek. Dodatkową zaletą baru jest dogodna lokalizacja, a także wygodne pory działania. Dlatego to miejsce chętnie odwiedzane jest przez gości.

Siedziba firmy znajduje się w Rydułtowy (województwo śląskie). Jeżeli chcesz bezpośrednio skontaktować się z "Cichy Kącik" Bar Rita Pielczyk – kieruj się pod adres: ul. Ligonia 3, Rydułtowy. Z "Cichy Kącik" Bar Rita Pielczyk możesz skontaktować się nie tylko na miejscu, ale także telefonicznie, pod numerem 32 457 72 19

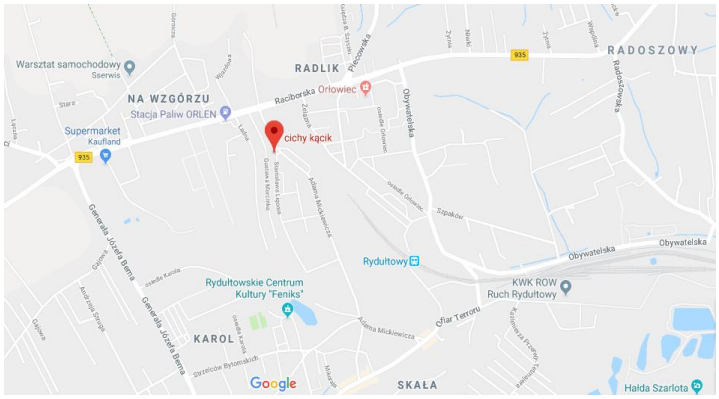

Mapa dojazdu

Do Mieszkańców Rydułtów i Gmin Sąsiednich

Towarzystwo Miłośników Rydułtów już od 25 lat prowadzi szereg skutecznych działań w dziedzinie kultury, zachowania tradycji, zwłaszcza śląskich, przedsięwzięcia na rzecz ekologii, pomoc szkołom i służbie zdrowia, działania pro obywatelskie. Do działań tych należy organizacja spotkań obywatelskich, a w szczególności pomoc prawną. Działania w tym zakresie szczególnie widoczne były w postaci pomocy emerytom górniczym. Na realizację tych działań potrzebne są dodatkowe środki finansowe, oprócz tych które ofiarowują nasi Członkowie.

Jesteśmy od 13 lat organizacją pożytku publicznego. Jeśli więc Czytelniku doceniasz nasze działania, to proszę ofiarować swój 1% podatku na cele statutowe Towarzystwa Miłośników Rydułtów KRS 0000002098. Pragniemy przypomnieć, że osoby które zadeklarują ofiarowanie 1% podatku mogą uzyskać nieodpłatne wypełnienie deklaracji PIT. Gwarantujemy również, że osoby, które zaznaczą na PIT że życzą sobie podać nazwisko darczyńcy, zostaną opublikowane w gazecie „Kluka", na naszym profilu na Facebooku i naszej stronie internetowej www.tmrrydultowy.pl.
Emeryci, którzy zadeklarują 1% podatku proszeni są o dostarczenie do siedziby TMR-u rozliczenia ZUS celem wypisania PIT.

Wszystkim darczyńcom serdecznie dziękujemy
Za Zarząd TMRu
H. Machnik

„Sieć środowiskowa w Rydułtowach - Środowiskowy Interfejs Pomocowy” -projekt prowadzony w Rydułtowach, Radlinie i Wodzisławiu jest już zakończony.

Realizowany był od marca 2017r. do grudnia minionego roku. Było to zadanie z zakresu pomocy społecznej Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie z ramienia Starostwa. Towarzystwo Miłośników Rydułtów podjęło się prowadzenia tegoż projektu dla naszych mieszkańców znając potrzeby, szczególnie tych nieco starszych. Najchętniej jednak do projektu przystąpili młodzi niepełnosprawni. To oni stali się głównie jego beneficjentami i nie należy się dziwić, bo miejsc w warsztatach terapii zajęciowej zbyt mało, stanowisk pracy odpowiednio dostosowanych nie ma prawie wcale w naszej okolicy. Jak się przekonaliśmy w trakcie realizacji projektu istnieje ogromna potrzeba tworzenia świetlic, czy tym podobnych miejsc w niewielkiej odległości od zamieszkania. W nich takie osoby mogłyby spędzić codziennie lub kilka razy w tygodniu kilka godzin na różnorodnych zajęciach, pobyć w towarzystwie innym niż tylko rodzina, poznawać nowe umiejętności na miarę swoich możliwości, rozwijać się i jak najbardziej się usamodzielniać.

Do rydułtowskiej świetlicy usytuowanej w Przychodni Zdrowia na ul. Strzelców Bytomskich chętnie uczęszczały osoby z Rydułtów a także z sąsiednich miejscowości. Wachlarz ich zajęć był bardzo bogaty, od zajęć manualnych wszelkimi technikami przetwarzania papieru, rozrywek umysłowych z użyciem różnorodnych gier, przygotowywania sałatek, zajęć komputerowych i wreszcie sportowych. Systematycznie wzbogacana świetlica w pełni na to pozwalała. Usytuowanie świetlicy sprzyjało spacerom po okolicy, na Rosę, boisko szkolne, nad Machnikowiec czy na pizzę i lody. Regularnie korzystali z oferty kina w Rydułtowskim Centrum Kultury lub imprez tam organizowanych szczególnie przez SPnr4. Uczestnicząca w tych zajęciach grupa pod opieką pań opiekunek stworzyła zgrany zespół ludzi wzajemnie się wspierających. Niestety projekt z końcem 2018 r. się kończył.

11 grudnia w Powiatowym Centrum Konferencyjnym w Wodzisławiu Śląskim odbyła się konferencja podsumowująca działania oraz osiągnięcia w ramach projektu „Środowiskowy Interfejs Pomocowy” oraz seminarium „Telepomoc” odpowiedzią na potrzeby społeczne. Wzięli w niej udział m.in. uczestnicy projektu, personel, wolontariusze, mentorzy środowiskowi, darczyńcy oraz przedstawiciele jednostek pomocy społecznej, a także przedstawiciele władz powiatowych. Głównym celem przedsięwzięcia było stworzenie realnych możliwości wsparcia i terapii osobom, które oczekiwały na wolne miejsca w ośrodkach wsparcia oraz warsztatach terapii zajęciowej, jak również seniorom z terenu naszego powiatu. W projekcie uczestniczyło 100 osób. Jego realizacja opierała się o bardzo szeroką współpracę ze środowiskiem lokalnym. Widząc ogromne potrzeby kontynuacji działań, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie przygotowało kolejny projekt „Pokonajmy samotność – cieszmy się życiem”, który czeka na rozstrzygnięcie końcowe. W ramach tego przedsięwzięcia świadczone będą usługi telepomocy oraz usługi w formie dziennego domu pomocy. Obecnie trwa rekrutacja do projektu.

W trakcie konferencji prezentowali się uczestnicy świetlic, nasi „rydułtowscy” pięknie zaśpiewali kolędy, wykonali wiele ozdób świątecznych, którymi obdarowali tam obecnych. Dodatkowo panowie z „Kliki Machnika” odśpiewali kilka piosenek zarówno świątecznych jak i śląskich wzbudzając duże zainteresowanie zgromadzonych gości.

Stale nurtuje nas pytanie, czy jest szansa dla kontynuację działania świetlicy w Rydułtowach? Wprawdzie nadal działać będzie podobna w Radlinie otwarta również dla naszych mieszkańców, ale to już większe utrudnienie. Warto też dodać, że dwie osoby zakwalifikowały się do pilotażowego projektu „Rehabilitacja 25plus”. Poza tym istnieje ogromna potrzeba „wyciągania” z domów osób nieco wcześniej urodzonych i angażowania ich w różnorodne działania a temu służyła „Sieć środowiskowa”. Mamy nadzieję, że w przyszłości znowu będzie szansa na podobne działania w naszym mieście jak te w wyżej opisanym projekcie.

Wszystkim uczestnikom, opiekunkom, wspaniałym wolontariuszkom, osobom współpracującym, członkom TMR na czele z prezesem H. Machnikiem, instytucjom wspierającym działania projektu serdecznie dziękuję za wszelką pomoc i zaangażowanie w realizację tegoż prospołecznego projektu!

TMR dziękuje pracownikom PCPR na czele z dyr. I. Obiegły oraz koordynatorowi projektu M. Koczemu za współpracę.

mentor projektu Alicja Kołodziej

VIII Międzygminny Konkurs Recytatorski

To już po raz VIII w Szkole Podstawowej w Lyskach został zorganizowany Międzygminny Konkurs Recytatorski. W tym roku pod hasłem „Ojczyzna wierszem pisana". Konkurs został objęty **Honorowym Patronatem Wójta Gminy Lyski**. Do udziału w konkursie zgłosiły się placówki: SP Raszczyce, SP Zwonowice, SP Jejkowice, SP Nędza, SP Górki, SP Babice, SP Adamowice i SP Lyski. Celem konkursu było upamiętnienie 100-lecia odzyskania niepodległości, 80-lecie powstania Szkoły Podstawowej w Lyskach, ukazanie piękna ojczystego kraju, kształtowanie uczuć patriotycznych, upowszechnianie znajomości polskiej poezji patriotycznej oraz promocja Gminy Lyski.

Organizatorkami konkursu były nauczycielki edukacji wczesnoszkolnej SP w Lyskach: Joanna Hałacz, Jolanta Stroka oraz Małgorzata Drożdż. Zaproszonych gości oraz uczestników konkursu przywitała Dyrektor ZSP w Lyskach Pani Maria Michalska. Wśród zaproszonych gości była również Pani Milena Karkut- przedstawiciel Urzędu Gminy Lyski. Uczniów oceniała komisja w składzie: Pani Danuta Kłapyta- emerytowany nauczyciel polonista Gimnazjum w Lyskach, Pani Lidia Jezusek- emerytowany dyrektor SP w Lyskach oraz Pani Aleksandra Tomiczek- nauczyciel bibliotekarz SP w Lyskach. Wszyscy recytatorzy prezentowali bardzo wysoki poziom artystyczny. Po naradach i podsumowaniu zdobytych punktów komisja wyłoniła zwycięzców. Wśród uczniów klas pierwszych zwycięzcą została Marta Gmerska (SP Lyski), II miejsce zajęła Natalia Tworuszko (SP Nędza), III miejsce zajęła Karolina Ficek (SP Jejkowice). W klasach drugich I miejsce zajął Mateusz Hanczuch (SP Lyski), II miejsce Nikola Buchalik (SP Jejkowice). W klasach drugich przyznano dwa trzecie miejsca, króre otrzymali: Marek Czajkowski (SP Lyski) oraz Milena Goc (SP Górki Śl.). W klasach trzecich przyznano miejsce I i II. Miejsce I zajęła Antonina Czogała (SP Raszczyce), natomiast miejsce II Weronika Pendzich (SP Babice). Dla uczestników konkursu oraz nauczycieli i jury organizatorki przygotowały słodki poczęstunek, po którym nastąpiło wręczenie wspaniałych i ciekawych nagród dla wszystkich uczestników konkursu.

W przerwach konkursu uczennice klasy IV b SP w Lyskach prezentowały swoje uzdolnienia wokalne.

Głównym sponsorem nagród dla wszystkich uczestników konkursu był Wójt Gminy Lyski - Pan Grzegorz Gryt, któremu serdecznie dziękujemy. Wszyscy uczestnicy konkursu oraz ich opiekunowie otrzymali upominki **upamiętniające 80-lecie powstania Szkoły Podstawowej w Lyskach. Uczestnikom gratulujemy występu i zapraszamy do udziału w kolejnej IX edycji konkursu. Organizatorzy konkursu:** ***Joanna Hałacz, Jolanta Stroka, Małgorzata Drożdż.***

Alina Puzynowska-Szczyra

Obchody Jubileuszu 40-lecia Koła Pszczelarzy w Raszczycach

8 grudnia 2018 r. pszczelarze z Koła Pszczelarskiego w Raszczycach świętowali Jubileusz 40-lecia Koła, w którym zrzeszeni są pszczelarze z Gmin: Lyski, Nędza, Kuźnia Raciborska. Uroczystości rozpoczęły się od Mszy Św. w Kościele pw. Św. Apostołów Szymona i Judy Tadeusza w Raszczycach, którą odprawił ks. dziekan Marek Kirszniok. Po uroczystościach duchowych dalsza część obchodów odbywała się w pobliskiej remizie Straży Pożarnej, gdzie wszystkich przybyłych powitał prezes Koła Pszczelarzy w Raszczycach Pan Erwin Wrazidło.

Wszyscy składający gratulacje i podziękowania odnieśli się do docenienia dotychczasowej pracy Koła, wzorowego wypełniania funkcji spoczywających na pszczelarzach oraz niezwykłej odpowiedzialności w tej społecznie i gospodarczo niezbędnej działalności. Uroczystość była także okazją do prezentacji historycznej koła, która wśród uczestników uroczystości, szczególnie tych najstarszych, wywołała wiele sentymentalnych wspomnień.

Za wybitne zasługi w działalności i rozwoju pszczelarstwa decyzją Zarządu Śląskiego Związku Pszczelarzy w Katowicach zostali uhonorowani stosownymi medalami i odznaczeniami następujący zasłużeni pszczelarze:

Złoty Medal ŚZP otrzymali: Depta Franciszek, Grzesik Stefan, Kuźnik Ginter, Mańka Paweł, Wrazidło Erwin.
Złotą Odznakę ŚZP otrzymał: Kudla Piotr.
Srebrną Odznakę ŚZP otrzymali: Bochenek Piotr, Graniczny Leszek, Szulik Andrzej.
Brązową Odznakę ŚZP otrzymali: Gieroń Tadeusz, Gołąbka Marian, Niewrzoł Stanisław, Szurgacz Roman.

Gratulujemy tak pięknego jubileuszu! Życzymy wszystkim pszczelarzom zdrowia i wytrwałości w pielęgnowaniu tej pięknej pasji.

Alina Puzynowska-Szczyra

Moje rozważania

Niewątpliwie w ostatnim miesiącu wiele się działo w naszych domach, w mieście, kraju i w świecie. Telewizja, internet, gazety ,stale bombardują nas tysiącami sensacyjnych wydarzeń, bardzo trudnymi do stwierdzenia na ile są prawdziwe .A do tego dochodzą tzw. informacje szeptane, często plotki ,którym niestety wielu daje wiarę. My w naszej gazecie Kluka staramy się przekazywać tylko sprawdzone informacje i w miarę możliwości dementować plotki ,które też dotyczą naszej gazety Kluka, czy Towarzystwa Miłośników Rydułtów. Skończył się kolejny rok i zanim podsumujemy w następnym wydaniu ten miniony 2018 rok spróbuję odpowiedzieć na krążące o TMR opowieści. Po pierwsze: jako prezes TMRu i jeden z redaktorów Kluki nie pobieram za tą pracę żadnych pieniędzy. Praca pozostałych redaktorów jest również nieodpłatna. Jedyne wypłacane kwoty dotyczą zwrotu kosztów za rozwóz gazety i rozliczanie sprzedaży ,oraz kosztów druku gazety, księgowania, zakupu materiałów niezbędnych do składu gazety i zwrotu tzw. kosztów reporterskich(zdjęcia, reportaże, relacje z imprez) o ile są założone w wygranych projektach konkursowych. Dalej wyjaśniam ,że przekazywane TMR środki z odpisu podatkowego (1%) są w całości przeznaczane na pokrycie środków własnych w realizowanych projektach konkursowych a tych realizowaliśmy w roku ubiegłym aż 5. Za rok ubiegły była to kwota 5234zł z czego 1146 zł to kwota opłaconych zakupów dla SP4 i ZSP nr 2, z którymi mamy umowy i były to środki ,które podatnicy wyraźnie wskazywali na te szkoły. Są też pytania i przypuszczenia na temat dochodów uzyskiwanych za występy naszego męskiego zespołu Kliki Machnika i zespołu Ciaproki. Przyznaję, że były to niewielkie kwoty ,z których pokrywaliśmy częściowo przejazdy, wynajem sprzętu nagłaśniającego i opłatę muzyków w styczniu i lutym ,gdy jeszcze nie realizowaliśmy projektów a konieczne przecież były próby i wyjazdy na występy ,na które nas zaproszono do wielu gmin i przez liczne organizacje Jak policzyliśmy to tych występów w roku 2018 było aż 29 (w Rydułtowach, Wodzisławiu, Lubomi, Gaszowicach, Nędzy, Piecach, Rybniku, Chwałowicach, Piotrowicach Wielkich, Większycach, Radlinie, Kokoszycach, Skrzyszowie, Radziejowie, Rzuchowie, Pszowie) Największą naszą imprezą-uroczystością to oczywiście impreza finałowa z okazji 25-lecia TMRu która odbyła się 20 listopada w RCK Feniks. Przybyli goście byli zdumieni rozmachem imprezy ,w tym bogatym poczęstunkiem serwowanym aż w dwu salach ,z uwagi na ilość zespołów i zaproszonych Osób. Pragnę wyjaśnić ,że koszt poczęstunku to opłaty uczestników i dotacja Miasta Rydułtowy a te wspaniałe serwowane dania wykonała firma p Rity Pielczyk ,która jak sama powiedziała ,że po raz pierwszy obsługiwała tak wielką uroczystość .Składam w tym miejscu serdeczne podziękowania ,bo zdaniem wielu osób wartość poczęstunków była większa od zapłaconych faktur i tym większe dzięki ,że mamy tak ofiarnych darczyńców. Myślę ,że w lutym w „Cichym Kąciku" u p. Rity zaśpiewamy w podziękowaniu za ten nie wyliczalny finansowo gest! Grudzień to gorący okres rozliczeń projektów, podsumowań programowych, pisania nowych projektów i z tego zadania wywiązaliśmy się. Tu szczególne podziękowania kieruję do koordynatorów projektów oraz zaangażowanych w projektach specjalistów w tym szczególnie p Alicji Pawełek, Alicji Kołodziej, Jerzemu Majerowi, Magdalenie Wadas, Roksanie Orzyszek, Bogusławie Jędrośka, Henrykowi Mańka oraz osobom szczególnie zaangażowanym w wydawanie naszej gazety. Byli nimi: Joanna Rusok, Janina Oleś, Łukasz Majer, Maria Antonina Wieczorek, Elżbieta Jankowska, Stanisław Brzęczek, Mariusz Stebel ,Ewa Wierzbińska -Kloska, Eugenia Bluszcz. Bernadeta Oślizły. W grudniu w Wodzisławiu odbyło się podsumowanie projektu pomocowego Interfejs pomocowy w którym wzięli udział sami uczestnicy projektu wraz z kierującymi projektem (w Rydułtowach byli nimi p Alicja Kołodziej i Alicja Pawełek)oraz Władze Powiatu i inni ważni przedstawiciele instytucji. Mieliśmy jako Klika Machnika zaszczyt zaśpiewać dla tak zacnej publiki. W grudniu podsumowanie kolejnego projektu pomocowego „Rydułtowski Klub Seniora oraz Bank Usług Lokalnych. Tu koordynatorem i instruktorem jest Jerzy Majer a zajęcia prowadzili też Łukasz Majer, Roksana Orzyszek, Anna Szweda a podwójną ,niezwykle ofiarną i skuteczną działalnością w sferze artystycznej dla kilkunastu podopiecznych zajmowała się p. Magdalena Wadas. Z kolei prowadzeniem Banku Usług lokalnych kierowała z powodzeniem p Bogusława Jędrośka i w części p. Magdalena Wadas i p, Janina Krzyżowska. Podsumowania części tego projektu dokonali oczywiście Jerzy Majer, dyrektor MOPS p. Halina Kotala i prezes TMRu Henryk Machnik. Nasz zespół męski miał jeszcze kilka innych zaproszeń do występów ,w tym w Czyżowicach, Gaszowicach ale musieliśmy zadbać o swoich ,więc przypomnę o występie na emeryckim balu SITG na barbórce w Villi i wreszcie kolędowaniu w NZOZ i w Ciepłowni Rydułtowy. W podzięce za wkład zespołu Ciaproki w organizację finału obchodów 25-lecia TMRu zorganizowaliśmy w Restauracji Parys spotkanie z tym zespołem. Tu podziękowania dla p. Alfreda Sikory, który swoim akordeonem, śpiewem i dowcipem znakomicie „okrasił" to dziękczynne spotkanie .a p Renacie Niesporek dziękuję za kulinarne niespodzianki. W międzyczasie w RCK odbył się koncert charytatywny prowadzony przez p Ewę i p Marka Wystyrka, w ten koncert wnieśliśmy niemały wkład bo; był występ naszej Kliki, to my załatwiliśmy bony na uroczyste posiłki w restauracjach Parys i Villa a część pięknych ozdób świątecznych (z wystawy naszego Rydułtowskiego Klubu Seniora) wzbogaciło wynik aukcji. Szkoda ,że prowadzący tego nie zauważyli. Jak więc widać, działamy na wielu płaszczyznach ,raczej z sukcesem ,zdecydowanie społecznie a i tak są tacy co w to nie wierzą ,więc niedowiarków zapraszam do TMRu -można zapoznać się z ogromną dokumentacją wszelkich działań. Wszystkim Czytelnikom życzę zdrowia i zapału do społecznego, aktywnego działania -również w naszym Towarzystwie, Koordynatorzy poszczególnych projektów na pewno podają nieco więcej faktów i szczegółów na temat realizowanych projektów i wyróżniających się aktywnością osób a ja tylko życzę osobom zaangażowanym w te działania by przynosiły im stale radość .Pragnę też poinformować ,ze działania w ramach projektu ; Rydułtowski Klub Seniora oraz „Bank Usług Lokalnych" są kontynuowane w bieżącym 2019 roku .Za dotychczasową współpracę w realizacji projektów i zainteresowanie naszą działalnością dziękuję Władzom Miasta, wszystkim miejskim instytucjom i firmom a zwłaszcza; Wydziałowi Oświaty, MOPS, RCK Feniks, OPP z zespołami artystycznymi, szkołom, zwłaszcza SP1 i SP4, Przedszkolu nr 4,Chórom Cecylia i Lira ,Orkiestrze KWK Rydułtowy z zespołami tanecznymi oraz Zakładowi Gospodarki Komunalnej i naszym wieloletnim Przyjaciołom: NZOZ, Ciepłowni Rydułtowy, Władzom Gminy Lyski! Oby i w tym roku nie brakowało nam Przyjaciół i życzliwych Osób.

Henryk Machnik

Gdzie można kupić „Klukę”?

- F.H.U. „Tabak”, ul. Ligonia 3
- KWK Rydułtowy, ul. Leona
- F.H.P.U. Maria Karasek, ul. Plebiscytowa 48
- Sklep Wielobranżowy M. Święcicki, ul. Radoszowska 61
- Petrol Point Group Migrex Sp. z o.o., ul. Raciborska 275
- Foto „Sycha”, ul. Bema 22
- Handel Hurt. I Detaliczny K. Pawełek, Traugutta 264
- Sklep Ogólnospożywczy Ewa Łaciok, ul. Plebiscytowa 26
- Nowalijka Sp. z o.o., ul. Ligonia 16
- Handel Art.. Przemysł. Weronika Nowak-Szynk, ul. Ofiar Terroru 41 i ul Raciborska Zaczarowany Ołówek
- Urząd Gminy Lyski, ul. Dworcowa 1 A, Lyski
- Foto. Baron ul. Ofiar-Terroru
- Kwiaciarnia „Margaretka” ul. Spokojna

Bądźcie dla siebie i ziarnem pieprzu,
i szczyptą soli, i tym, co cieszy,
i tym, co boli. Trwajcie razem,
gdy miłość w rozkwicie i gdy ku jesieni
swe kroki skieruje życie.

Zuzanna Kołodziej i Adam Łukoszek
19 stycznia 2019r.
zawierają związek małżeński

najserdeczniejsze życzenia składają
Prezes TMR i Redakcja Kluki

Psiaki i kociaki szukają domu!
Informacja pod telefonem: 605 109 891

Biszkopt

Bobi

Erast

Stref

Poczuj ciepłą stronę
życia w mieście

Ciepło... cieplej... cieplutko.... Brawo!

Masz dobry sposób na ciepło w mieście. Jeśli używasz ciepła systemowego, to o nic więcej nie musisz się martwić. Dbamy o to, aby w twoim mieszkaniu zawsze było miło, bezpiecznie i ciepło. Dzięki temu masz czas na robienie rzeczy, na które właśnie masz ochotę. Ciesz się ciepłą stroną życia w mieście, a nam pozwól zająć się ogrzewaniem.

Ciepłownia Rydułtowy
CIEPŁO SYSTEMOWE
TERAZ POLSKA

www.ryd.com.pl

Sprzedaż ekogroszku
z KWK Piekary, workowany i luzem
wraz z dostawą.

Tel: 501 538 428
www.transstal.eu

Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej
Rydułtowy, ul. Tetmajera 150

Poradnie lekarskie prowadzone w ramach podpisanych kontraktów z NFZ
.
Lekarza POZ, Ginekologiczno-położnicza, Dermatologiczna, Okulistyczna, Laryngologiczna, Leczenia bólu, Neurologiczna, Urazowo-ortopedyczna, Leczenia uzależnień, Medycyny paliatywnej, Hospicjum domowe

Poradnie lekarskie prowadzone w ramach usług komercyjnych (odpłatnych)
Alergologiczna dla dzieci, Medycyny pracy

Gabinety Specjalistyczne na ul. Strzelców Bytomskich 9
w Rydułtowach służą pomocą

Wizyty prywatne:
- **Chirurgia**
- **Dermatologia**
- **Urologia**
- **Reumatologia**
- **USG, Doppler, Radiologia**
- **Kosmetologia**
- **Trychologia**
- **Podologia**
- **Poradnia dietetyczna DIETIKON**

Wydawca: Towarzystwo Miłośników Rydułtów, Rydułtowy, ul. Traugutta 289, tel. (032) 414-00-66; Kolegium Redakcyjne (tel. 324140066); Red. Nacz. Łukasz Majer, Z-ca Red. Nacz. M. Stebel, Sekretarz: J. Rusok, członkowie: H. Machnik, S. Brzęczek, M.A.Wieczorek, J.Majer, E. Bluszcz, J. Oleś, A. Kołodziej, W. E. Jankowska, B. Kosowski;
e-mail: kluka.tmr@interia.pl; nasza strona: www.tmrrydultowy.pl; Redaktor wydania: Joanna Rusok, Janina Oleś.
Zdjęcia na zlecenie TMR wykonują: FOTO BARON Rydułtowy, ul. Ofiar Terroru 20a, tel. 324579177;
FOTO SYCHA Rydułtowy, ul. Bema 22, tel. 324579242. Druk gazety: MZ Druk Radlin
Materiały zamieszczone w „Kluce" są zastrzeżone. Redakcja nie odpowiada za treść nadesłanych do druku korespondencji. Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania i adiustacji nadesłanych tekstów.